૩૬૯૯

॥ શ્રી ॥

સુમત પ્રબોધિકા.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

શેઠ લક્ષ્મિચંદ ચતુર.

વાંકાનેર કાઠિયાવાડ.

કુંડળિઆ.

તેરાપંથી મતમેં, નહી દયા નહી દાન;
ચુકા કહે મહાવીરને, ફીર ધરે ઉનુંકા ધ્યાન.
ફીર ધરે ઉનુંકા ધ્યાન, જ્ઞાન પણ ઉનકા ગાવે;
આપ નરકમેં જાય. ઓર પરકું લેઇ જાવે.
કહે કવિ જીનદાસ, આપ હે ઉંધામતિ;
નહી દયા નહી દાન, તે મત તેરાપંથી. ॥૧॥

સને ૧૮૬૭ ના ૨૫ મા આકટ પ્રમાણે રજીસ્ટર કરાવીછે.

સવંત ૧૯૪૪ ઈ. સ. ૧૮૮૮

કિંમત ૪ આના.

અમદાવાદ યુનિયન પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ.

૩૫૯૯

શ્રી.

સુમત પ્રબોધિકા.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

શેઠ લક્ષ્મિચંદ ચતુર.

વાંકાનેર—કાઠિયાવાડ.

કુંડળિઓ.

તેરાપંથી મતમેં, નહી દયા નહી દાન;
ચુકા કહે મહાવીરને, ફીર ધરે ઉનુંકા ધ્યાન.
ફીર ધરે ઉનુંકા ધ્યાન, જ્ઞાન પણ ઉન્કા ગાવે;
આપ નરકમેં જાય, ઓર પરકું લેઇ જાવે.
કહે કવિ જીનદાસ, આપ હે ઉંધામતિ;
નહી દયા નહી દાન, તે મત તેરાપંથી. ॥૧॥

સવંત ૧૯૪૪ ઈ. સ. ૧૮૮૮

કિંમત ૪ આના.

અમદાવાદમાં.
ધીકાંટે શેઠ મોતીલાલ અમરતલાલના ડેલામાં
'યુનીઅન પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ'માં મહેતા
ઘેલાભાઈ નરસિંહદાસે છાપી.

પ્રસ્તાવના.

શ્લોક.

प्रणिपत्यजिनेशानं नत्वागुरुपदांबुजं
त्रयोदशपथांमत खंडनंक्रियतेमया   १

આ અનાદિ સંસાર સમુદ્રમાં પરિભ્રમણ કરતા પ્રાણિને ધર્મ અદ્વિતીય આધાર ભૂત છે તે ધર્મના રસ્તા અનેક પ્રકારના છે તેહમાં પણ સત્ય ધર્મ મિલવો મુશકેલ છે અસત્ય ધર્મ અંગિકાર કરનારા લોકો ઘણા છે, પણ સત્ય ધર્મ ઓલખ્યા વીના જે લોકો ધર્મ કરે છે તે અધર્મ જાણવો અધર્મ સેવવાથિ આત્માનું કલ્યાણ થાતું નથિ. માટે સત્ય ધર્મનું સોધન કરવું તે સત્ય ધર્મનું લક્ષણ એ છે જે આગમ પ્રણિતો ધર્મઃ શેષ સ્ત્વધર્મઃ,

તેરાપંથિનો મત શાસ્ત્ર વિરૂધછે, કેમકે એ લોકો શ્રાવકને કુપાત્ર કહે છે શ્રાવકનિ કાયાને અધિકરણ કહે છે, શ્રાવકને અવ્રતનિ ક્રિયા કહે છે માટે શ્રાવક કુપાત્ર તેને ખવરાવવામાં નમસ્કાર કરવામાં તેનો વિનય વેયાવચ કરવામાં એકાંત પાપ છે, તેને કેહેવું જે કિયા સૂત્રમાં શ્રાવકને કુપાત્ર કહ્યાછે શ્રાવકનિ કાયાને અધિકરણ કોઈ સૂત્રમાં કહિ નથી, ભગવતીમાં શ્રાવકને અવ્રતનિ ક્રિયા ઉતરી ગઈ કહિછે

માટે એ લોકનું બોલવું તદન અસત્યછે સૂત્રમાંતો શ્રાવક શ્રાવીકા રતનની માલા સમાન કહ્યા છે,ઃ સુસાધુ, આર્ય ધર્મા-ધર્મી, વ્રતાવ્રતિ, કહ્યા છે તેને દીધામાં પાપ હોયતો પડીમા ધારી વહોરવા જાય છે તેને દીધામાં પાપ લાગશે પડીમાં ધા, રીને પાપ કરવા કરાવવાના પચખાણ છે તો પડીમા ભાંગશે માટે શ્રાવકને દિધામાં ધર્મ છે તિમ શંખ શ્રાવકને પોખલી શ્રાવકે, અંબડના ૭૦૦ શિષ્યે અંબડને નમસ્કાર કર્યો છે માટે શ્રાવક સુપાત્રછે તેને દિધામાં લાભ છે, તેનો વિનય વેયાવચ્ચ કરવામાં શ્રાવકને મહા લાભ છે, વલિ એ લોકોમાં પણ કેટલાક લોકો શ્રાવકને દિધામાં ધર્મ કહે છે ને કેટલા પાપ કહેછે માટે એ લોકોની પણ એક શ્રધા નથી,

વલિ તેરાપંથિ લોકો કોઈક દાતાર વણિમગ કૃપણ ભિખારી અતિથિ રાંકને અનુકંપા જાણિ દાન દેવે છે તેને પ-ણ એકાંત પાપ કહે છે તે તદન અસત્ય છે કેમકે સૂત્રમાં તો ગુરૂબુધિ આણિ મોક્ષ મતલબે અસંજતિ અવ્રતી તથા રૂપનાને દિધામાં એકાંત પાપ કહ્યું છે પણ અનુકંપા દાન-તો કરૂણા આણિ દિધામાં નિષેધ્યું નથિ. ઠાણાંગને ૧૦ મે ઠાણે દશ દાન કહ્યાછે તેહમાં અનુકંપા દાન પ્રથમ કહ્યું છે. ને અધર્મ દાન તો જુદુ કહ્યું છે માટે અનુકંપાદાન અધ-ર્મ દાન નહિ, ને જે અધર્મ કહે છે તે સૂત્રના અજાણ જા-ણવા. દાન દેવામાં પાપ હોયતો શ્રેણિક રાજાએ અમારપડો

શ્યા કારણે વગડાવ્યો. પ્રદેશીએ દાનશાલા શ્યા કારણે ધ-
ર્મ પામીને માંડિ.-મેઘકુમારને જીવે હાથીને ભવે શશલો શ્યા
કારણે ઉગાર્યો તીમ શશલાને બચાવવાથિ પરીત સંસાર શ્યા-
કારણે કર્યો તે ઉપર કુતર્ક કરે છે કે દાનશાલા માંડિ તે
શોભા વાસ્તે તેનો ઉત્તર હે મુઢ ધર્મ પામિને પાપ વધારવું
કે ઘટાડવું તિમ પાપ હતું તો કેશી સ્વામીએ કિમ નિષે-
ધ્યું નહિ, માટે દાનમાં ધર્મ છે—વલિ શ્રેણિકના અમારપડા
ઉપર રાજનિતિ કહે છે તેનો ઉત્તર અહો અજ્ઞાની રા-
જનિતિ હોયતો ભરત માહારાજનિ જંબુદ્વિપ પ્રજ્ઞપ્તિમાં કો-
ણિકનિ ઉવવાઇમાં રાજનિતિ વર્ણવી તેહમાં અમારપડો
કિમ વર્ણવ્યો નહિ માટે શ્રેણિકે ધર્મ પામિ એટલિ અધિ-
કાઇ કરી ઘણા જીવોને અભયદાન દિધું. માટે અભયદાન સ-
ર્વદાનમાં શ્રેષ્ટ છે, વલિ એલોકો કહે છે કે પોતાનું પાપ ટા-
લવુ પણ અનેરાનું પાપ આપણાથી ટલતું નથિ તેહને કેહવું
જે સૂત્ર ઉપાશક દશામાં મહાશતકજીએ પોતાની સ્ત્રી ઉ-
પર ક્રોધ કર્યો તેનું પાપ કાંઇ પરમેશ્વરને લાગતુ નહોતું પ-
ણ પરમેશ્વરે ઉપકાર જાણિ ગૌતમ સ્વામિને મોકલી મહા-
શતકજીનું પાપ ટલાવ્યું, માટે પાપ ટલાવ્યામાં પણ ધર્મ
છે. વલિ એલોકો કેહેછેકે પરાણે પાપ ટલાવ્યામાં ધર્મ ન-
થિ તેહને કેહવું જે, જ્ઞાતા સૂત્રમાં તેટલિ પ્રધાનને પોટિલ દે-
વતાએ ઘણું કષ્ટ પમાડિ શ્યા કારણે સમજાવ્યો એહને સં-

જમ લેવાનો ભાવ નહોતો પણ પરાણે કષ્ટ દેઇ સમજાવ્યો, માટે પરાણે પાપ મુકાવ્યામાં પણ ધર્મ છે. તિમ દશા શ્રુત સ્કંધમાં શ્રેણિક રાજાએ ઢંડેરો પિટાવ્યો ને કેહેવડાવ્યું કે માહરી રાજગ્રહી નગરીમાંહિ બાહીરે મહાવીરસ્વામી અથવા તેહના સાધુ સાધવી આવે તેહને પોતાની જગા ઉતર્યા જેહવી હોય તો કોઇ લોક ના કહેસો નહિ. નહીતો ગુનેહગાર થાશો એ અધિકારે પણ કેટલાક અન્યમતીને શ્રેણીકના હુકમથિ જગ્યા આપવી પડિ માટે પરાણે જબરજસ્તીથી પણ ધર્મ થાય છે, વલિ એ લોકો કહે છે કે જે જીવને ઉગારીયે તે જીવ ૧૮ પાપ સેવે તેનું પાપ પોતાને લાગે માટે જીવને બચાવવો નહિ તેહનો ઉત્તર. બીજાનું કર્યું પાપ પોતાને લાગતું નથિ શાખસૂત્ર ભગવતીજીની શત. ૧૭ મે ઉદ્દેશે ૪ નિ તિમ પહિલા શતકમાં પણ પોતાનિ ક્રિયા કરેલિ પોતાને લાગે છે પારકિ કરિ ક્રિયા પોતાને લાગતિ નથિ. માટે જીવ બચાવવામાં ધર્મ છે. વલિ ભગવતીજીમાં કહ્યું છે કે અગ્નીનો પ્રજાલનારને મહાશ્રવ (મહા પાપ કહ્યું છે, ને ઓલવનારને (અલ્પ આશ્રવ) અલ્પ પાપ કહ્યું છે માટે શ્રાવક જીવ બચાવે છે ને ઝાઝા લાભનું કર્ત્તવ્ય કરે છે, કેટલાક કહે છે કે અનુકંપા જાણિ કોઇને કાચુ પાણી પાઇએ તે પાપ લાગે છે માટે જીહાં સાવદ્ય કર્ત્તવ્ય તિહાં ધર્મ નહિ તેને કેહેવું જે આર્યાને કાઢવા સાધુ નદીમાં પડે છે, સાધુજી નદી ઉત્તરે છે તે સાવદ્ય કર્ત્તવ્ય કે નિરવદ્ય કર્ત્તવ્ય જો એ કામમાં સાધુને પાપ તો જીવ બ-

ચાવવામાં પાપ. ને જો એ કર્ત્તવ્યમાં ધર્મ તો જીવ બચાવવામાં ધર્મ તેથિ કારણ અશુધ્ધને કાર્ય શુધમાં પણ કોઈક સ્થલે ધર્મ છે, જીવ બચાવવામાં કિંચિત પાપ સાવદ્યનું લાગે પણ તે જીવને બચાવવાથિ અભયદાનનો મહા લાભ છે. સાધુને નદીને ન્યાયે—માટે તેરાપંથિનો મત શાસ્ત્ર વિરૂધ છે, વલિ શુભ જોગને આશ્રવ કહે છે તે પણ તદન અસત્ય છે કેમકે ભગવતીમાં શુભ જોગને સંવર કહ્યો છે તિમ ઠાણાંગમાં ૫મે ઠાણે ઉત્તમ જોગને સંવર કહ્યો છે વલિ પ્રશ્ન વ્યાકરણમાં સંવર રૂપ વૃક્ષાધિકારે શુભ જોગને સંવર કહ્યો છે માટે એ લોકોનો મત સિધાંત વિરૂધ છે.

વલિ એ લોકો કહે છે કે નવ પ્રકારનું પુણ્ય સાધુને દિધાથિજ થાય છે તે તદન અસત્ય છે કેમકે સાધુ તો અઢિ દ્વિપમાંજ છે ને પુણ્ય તો ચઉદ રાજલોકમાં લાભે છે તિહાં સાધુજી નથી માટે કેહને અન્ન દીધે તે લોક પુણ્ય ઉપરાજતા હશે તેથિ સાધુને દિધામાં તો એકાંત નિર્જરા સૂત્રમાં કહિછે ને તે સિવાય બિજાને દિધામાં પુણ્ય બંધાયછે સૂત્ર ભગવતીમાં એકેંદ્રિને પણ બે કરણ કહ્યાછે. કાયા કરણ. ૧ ને કર્મ કરણ. તે બે કરણથિ એકેંદ્રિશાતા અશાતા વેદનિ ભોગવેછે, શુભ કરણે કરી શાતા વેદનીય, અશુભ કરણે કરી અશાતા વેદની ભોગવેછે એ રીતે એકેંદ્રીય પણ કર્તવ્યથી પુણ્ય પાપ ઊપરાજે છે, એ રીતે ૨૪ દંડકમાં કર્તવ્યથી ક-

રણે કરી પુણ્ય પાપ ઉપરાજે છે શાખ સુત્ર ભગ શતક. ૬ ઉદેશે ૧ માટે સાધુ વીના બીજાને દીધામાં પણ પુણ્ય છે. વલિ એ લોક કહે છે કે જે સાધુ કમાડ ઉઘાડે તેનું પહિલું મહાવ્રત ભાગે તે વાત અસત્ય છે કેમકે સુત્રમાં તો ઉગહંસે અજાઇઆ એ પાઠમાં આજ્ઞા છે જાચીને કમાડ ખોલવાનું સાધુને કહ્યું છે, કમાડ ઉઘાડવાથી પહીલું મહાવ્રત ભાગતું હશે તો આર્યાને ખુલે બારણે રહેવું કલ્પે નહિ તે આર્યાનું મહાવ્રત કિમ રહેશે, માટે એ પરૂપણા સિધ્ધાંત વિરૂધ છે એ રીતે ઘણાજ બોલ સુત્ર વીરૂધ છે પરંપરાથી ૨૫૦ બોલનો વાંધો કહેવાય છે તેથિ એ લોકની શ્રધા ખોટિ છે અન્યમતીલોકો પણ દયા દાન પ્રમુખ સ્થાપે છે ને આ લોક તો એથિ બુરા જાણવા એ શ્રધા કૃપણ મુમણ નિર્દયી લોભીયા માણસને બહુજ વાહલી લાગે છે એ લોકનો વેષ જૈન સદૃશ છે પણ શ્રધાવિના વેષ ક્રિયા લેખે લાગતી નથિ નિન્હવાદિકનિ પરે, તેરાપંથીને નિન્હવ કહ્યા છે શાખસિધ્ધ પાહુડા નિતે પાઠ,

कइणंभंतेनिणवाहोथागोयमाअठ निणवाभावि स्सांति कहिणंभंतेचरिमानिणवोहोथागोयमा भारहे वासेमरुअढदेसे भिखणेनामंनिणवाहोथातंजहागाथा

अठमोनिणवोहोइ भिखणेवाणिगपुत्ते
कंटालिगामेवसइ तथणंजाणाहिगोयमा १

असिंपंचमेआरे दुखमकालेभवइ
तेइासिसझवेसधारी तेणंजाणाहिनिणवो २

रुगनाहेगुरुहोइ बहुलकम्मीदयादानविछोहि
निरयंउवगमिस्सइ अणुकंपाउठावओ ३

साइरेगनिणवाए अद्धिएपाएभिखणे
तेणंजाणाहिगायमा होइधम्माविछोहि ४

એ ચાર ગાથા ઉપરથી ભિખનજી નીનવ જાણવો માટે આત્માર્થી પુરૂષોએ નિન્હવનો સંગ ત્યાગવો હે સુજ્ઞ પુરૂષો અમારે કાંઇ કોઈના ધર્મનિં નિંદા કરવી નથી પણ ભવ્ય જીવોને સમજાવવા કારણુ આ પ્રયાસ કર્યો છે કોઈ વાક્ય કઠણુ લીખાણું હોય તો માફ કરશોજી

શ્રી

સુમત પ્રબોધિકા.

ઢાળ ૧ લી.

સુગુરૂ પીછાણો ઇણે આચરણે—એ દેશી.

આદર જીવ દયા ગુણ આદર, મ કરીશ ખેંચા તાણજી;
જે નર નારી દયા પાળે, તે પામે પદ નિર્વાણજી. આદર. ૧
દુ:ખીઆ દેખી અનુકંપા આવે, તે ભવ્ય જીવ સહિ નાણજી;
અભવ્યને તો કુરણા નાવે, એ આચારાંગમાં વાણજી. આદર ૨
ગજ ભવે સસલો રાખીઓ, અનુકંપા રસ આણજી;
સંસાર પરિત કર્યો તેણે, નરાયુ બાંધ્યો જાણજી. આદર. ૩
મેઘરથે પારેવો રાખ્યો, ઉપસર્ગ સહ્યો અપારજી;
એ પદવી તે રૂડી પામ્યા, તે દયા તણે અધિકારજી. આદર. ૪
નેમનાથે પશુ મુકાવ્યા, દયા દિલમાં આણજી;
નાગ નાગણી બળતા કાઢયા, તે પાર્શ્વનાથે જાણજી. આદર. ૫
કેવલી હુઈ વીરે ભાંખ્યો, સાંભળ ગૌતમ વાણજી,
અનુકંપાએ ગોસાળો રાખ્યો, કોઈ ભુલ મતિ જાણજી. આદર.૬
મયણરેહાને પદમાવતીએ, દયા દિલમાં ધારજી;

સામા જઈને સંગ્રામ વાર્યા, જુઓ હઇએ વિચારજી. આદર. ૭
ખંડીયા સાજા કરવા માટે, હરકેશીએ લીધો આહારજી;
શેઠ સુદર્શને છોડાવી, અભયા કપિલા નારજી. આદર. ૮
એણીકે અમારપડહ વજાવ્યો, કૃષ્ને ભેરી વિચારજી,
ચિત્ત શંભુને પડતા વાર્યા, પૂર્વ ભવે અણગારજી. આદર. ૯
સેલગે જીનપાલ ઉગાર્યો, મેલ્યો નિજ પરિવારજી;
રૂડી ઉપમાં તેહને દીધી, જ્ઞાતા સૂત્ર મોઝારજી. આદર. ૧૦
ગોચ્છોને ૨૫ હરણો ધરવો, કરવો પડિલેહણ સારજી;
ત્રસ દયા કારણ તે જાણો, નાણો સંદેહ લગારજી. આદર. ૧૧
કાલ સુરીયાદિક પાપી નિંધા, પ્રશંસ્યા ધર્મી નરનારજી;
રાગ દ્વેષ વીરને નહોતા, કર્મ ભોગવતા કીરતારજી. આદર. ૧૨
જીન કલ્યાણીકે અંતર મૂહુર્ત, પરમાધામી મુકે મારજી;
ત્રિલોકમાં અજવાળુ થાય, એ સ્થિતિ જગમા સારજી. આદર. ૧૩
કેશી ગુરૂને ચિત્તે કહ્યો, જો ધર્મ પામે રાયજી;
રાજા દેશ પશુ પંખી ભિખા, ચરને બહુ ગુણ થાયજી. આદર૧૪
વરસીદાન સહુ જીનજી દીયે, દીએ નિજ ધન અપારજી;
દાન દેતા જો પાપજ થાયતો, માંથે કુણ લે ભારજી. આદર.
જીવદાન ગુણ આદર—એ આંકણી. ૧૫
દાન દેતા જે નર વારે, દાનનો કરે વિપણાસજી,
પ્રભુનો ચોર તે નર જાણો, પ્રશ્ન વ્યાકરણમાં પ્રકાશજી. આ૦૧૬
પ્રદેશી દાનશાળા મંડાવી, વળી જીન માવિત્ર જેહજી;

ઉસીહ ફલિહ અવંગુયદારા, શ્રાવક ગુણ છે એહજી. આદર. ૧૭
દસ દાન શ્રી વીરે ભાંખ્યા, તેમાં અનુકંપા સિરદારજી;
એક ધર્મ બીજુ અધર્મ, સાત સમુચય વિચારજી. આદર. ૧૮
દુઃખીઆ દેખી અનુકંપા આણી, જે દીએ તે પહિલો દાનજી;
ધર્મ દાન તે સુપાત્ર જાણો, અભય સર્વ પહાણજી. આદર. ૧૯
નાણ દંસણને ચારિત્ર, એ ત્રણે આરાધે જેહજી;
તેહને તો સુપાત્ર કહીએ, મઝમ ઉત્તકૃષ્ટેહજી. આદર. ૨૦
જઘન્ય સમ દિઠિ આરાધે, મઝમ દેશ વ્રતિ જાણજી;
ઉત્કૃષ્ટા મુનિ આરાધે, તીમ સુપાત્ર વિયાણજી. આદર. ૨૧
ધર્મ પક્ષમાં શ્રાવક ભેલ્યા, શ્રી સુયગડાંગ મોઝારજી;
ધર્મ તિર્થ વીરે ભાંખ્યા, ધર્મ સુપાત્ર સારજી. આદર. ૨૨
ચાર તિર્થ સુપાત્ર જાણો, તેહને જે દીએ દાનજી;
નિર્જરા પુન્ય તેહને થાય, એ ભગવતિમાં વાણજી. આદર ૨૩
ચિંહુ તિર્થની શેવા કીધી, સનંત કુમારે જાણજી;
ઇંદ્ર પદવી તેણે પામ્યા, વળી પામશે પદ નિર્વાણજી. આદર ૨૪
ધર્મ પુન્ય સ્વર્ગ મોક્ષના કામી, કંખિ પિવાસી જાણજી;
ધર્મી નરનારી એહવા ભાંખ્યા, એ ઉપાસગમાં વાણજી. આદ
ર જીવ પુન્ય ગુણ આદર. ૨૫
પુન્યે પવિત્ર થાય પ્રાણી, પુન્યે સુલભ બુદ્ધજી;
પુન્ય વોળાવો રૂડો જાણો, ગુણ ઠાણા ચઉદમાં શુદ્ધજી.આદર.૨૬
દાન અને શીયલ બેઉ, ચરિત્રના ગુણ છે એહજી;

ચારિત્ર અને તપ દોઉ, મોક્ષ વોળાવા તેહજી. આદર. ૨૭
નવ પુન્ય વીરે ભાંખ્યા, તે સમુચયં વિચારજી;
સાધુને આપે નિર્ઝરા થાય, તેણે સમુચય નિર્ધારજી. આદર. ૨૮
દસ વિકાળીકમાં વીરે દાંખ્યો, ન કલ્પે સાધુને આહારજી;
દાણ પુણ શ્રમણ વણી મગદા, એ ચારનો કરજો વિચારજી.આ૦૨૯
દાનઠા તેજસને અર્થે, **પુન્નઠા** સીદાતા જાણજી;
સમણ વણિ મગ્ગહા બેઉ, પ્રસિદ્ધ અર્થે વિયાણજી. આદર. ૩૦
ચાર મેઘ વીરે ભાંખ્યા, તે સમાન દાતારજી;
ક્ષેત્ર તે ચાર તિર્થ જાણો, બાકી અક્ષેત્ર વિચારજી. આદર. ૩૧
ક્ષેત્ર વાસી પહિલો જાણો, બીજો ધર્મ અજાણજી;
ત્રીજો શ્રાવક નર જાણો, ચોથો કરપી વખાણજી. આદર. ૩૨
ગાઢા પુન્ય તે નવિ કરે પ્રાણી, તે પરભવ પામે શોકજી;
માંસ ભક્ષણાદિક મોટા કર્મ, ચિત્ત કહે શંભૂ મુકજી. આદર. ૩૩
દિક્ષા લેવા સમર્થ નહી, તો આર્ય કરણી કરો રાયજી;
અમારપડહો ને તિર્થ વાછલ,તે આર્ય કરણી કેહેવાયજી. આ૦૩૪
ગૃહવાસમાં કાળ કરે તો, ચક્રિ નર્કે જાયજી;
દેશ વ્રતિ ચક્રિ નહોવે, એ કહ્યો ભગવતિ માંયજી. આદર. ૩૫
જે કાંઈ ઇચ્છે તે હું આપુ, રણાદિક વલી જેહજી;
દિક્ષા–દલાલી કૃષ્ને કીધી, જ્ઞાતા અંતગડમાં તેહજી.આદર. ૩૬
કોણીકાદિક બહુ રાજાએ, વધામણી બહોળી દીધજી;
તિર્થંકરાદિક જીહાં વહોરે, તિહાં દેવે વૃષ્ટિ કીધજી. આદર. ૩૭

દયાદાન પુન્ય વિનય વૈયાવચ્ચ, તિર્થ વાછલ જેહજી;
શુદ્ધ પરિણામેં જે નર સાધે, શીવપુર પામે તેહજી. આદર. ૩૮

કલશ.

એમાં જે કાંઈ ઓછું અધિકું ભાખીયું, જીન આજ્ઞા થકી અલી;
હાથ જોડી માન મોડી, મિછામિ દુઃકડં દીઓ વલી. ૧
એ ભણી ગણી શંકા ટાળી, કરો સમકીત નિર્મળો;
દેવ ગુરૂની પ્રતિત આણી, આત્મ કરો ઉજળો. ૨

ઢાળ ૨ જી

આદિશ્વર જીન આદ દઇ, ચોવીસમાં માહા વીરોરે,
ઘણા ભવ્ય જીવાંને તારીને, પ્રભુ પહોચ્યા ભવ જળ તીરોરે૧
ભવ્ય જીવો સાધાંને શુદ્ધ ઓળખો.
નેમનાથ બાવીસમાં, તોરણ નેહો જાયોરે,
કરૂણા કીધી જીવાંતણી, દીધાં સર્વ છોડાયોરે. ભવ્ય ૨
એકેકાને એહવું કહે, જીવ બચાયા મે પાપોરે,
જુગ બાહુને મણીરથે માર્યોતો ખાધો કાલે સાપોરે ભવ્ય ૩
હાથીનો ભવ દેખલ્યો, કરૂણા કીધી સારોરે,
સસલો દયા કરી રાખીયો, તો પાયો શ્રેણીક ઘર અવતારોરે ભ૦ ૪
તિર્થંકર ચોવીસમાં, ભગવંત શ્રી વર્ધમાનોરે,
જેણે ભરી પ્રખદામાં ભાખીયો, દસ પ્રકારરો દાનોરે ભવ્ય ૫

દસમો અંગ દયા તણો, કહ્યો શ્રી જીન રાયોરે,
એક ધર્મ બીજો અધર્મ છે, આવો સંમુચે ઠાણાયંગ માયોરે ભ૦૬
અનુકંપાદાન પેહેલો કહ્યો, ત્રીભોવન કેરા નાથોરે,
તેને કોઇ અધર્મ કહે, એ કોઈ નહી સુત્રની વાતોરે ભવ્ય ૭
કોઈ જીવાંની રક્ષા કરે, કોઇ રખાવતા કરે ધાતોરે,
જેને કોઇ પાપ કહે, જો જો કુગુ ધિયાની વાતોરે ભવ્ય ૮
મારગ સાધારો છોડીને, સાધાં સું કરે દૂપોરે,
ઉત્તમારી કોઇ નિંદા કરે, વેપને લજાવે ભેખોરે ભવ્ય ૯
દાન દયા દોય ઉથાપીયા, નહી જાણે ધર્મની રેખોરે,
ટોળાં માહીથી કાઢીયો, દેતાને ઉપદેશોરે ભવ્ય ૧૦
અવગુણ સાધારા ઉપરે, ન રાખે ગુરા સું પ્રીતોરે,
એવા અવનીતને જાણજો, નિશ્ચે ખોટી નીતોરે ભવ્ય ૧૧
તિર્થંકર બેઠા હતા, ને વળી ચોથો આરોરે,
તેમાં જમાલીનીન્હવ હુવો, કીધે ગોસાળે હાલોરે, ભવ્ય ૧૨
આતો આરો પાંચમો, તીણમેં ઘણા કજીઆને કાળોરે,
તિર્થંકર કેવલી નહી, નહી ગ્નાની કોઈ સારોરે ભવ્ય ૧૩
પાર્શ્વ નાથની માતાએ કહ્યું, બેટા એક જોગીશ્વર આયોરે,
માતાના વચન અવધારીને, પ્રભુ ગંગા નદી તટ જાયોરે ભ૦ ૧૪
અગ્નીમાં જીવ બળતા દેખીઆ, પ્રભુ ગ્નાન તણે મતાપોરે,
લાકડામાંહીથી કાઢીયા, સાપણીને વળી સાપોરે, ભવ્ય ૧૫
અનુકંપા આવી જ્યારે, કીધો ઘણો ઉપગારોરે,

અધ બળતાં બારે કાઢીને, સુણાઈદીઓ નવકારોરે ભવ્ય ૧૬
જીવ ઉગારે જો પાપજ હુવે, તો જ્ઞાની પ્રાર્શ્વનાથ કેમ કાઢેરે.
પ્રભુ વરશીદાન દેઇ કરી, માથે પાપ કોણ ચાઢેરે, ભવ્ય ૧૭
બાળ વેશાયણ તપશી હુતો, તીણશું બોલ્યો ગોસાળો ચુકીરે,
ઇણને રીસ આવી જયારે, ત્યારે તેજુલેસ્યા મુકીરે ભવ્ય ૧૮
ચાર જ્ઞાનના ધણી હુતા, ધનધન મોટા જીનરાયોરે,
ગોસાળો બળતો રાખીઓ પ્રભુ શીતલ લેસ્યા પસાયોરે ભ૦ ૧૯
દયા અનુકંપાને કારણે, બચાવીઓ શ્રી જીનરાયોરે,
તીણમાં શંકયા મતી રાખજો, કહ્યો સુત્ર ભગવતીમાંયોરે ભ૦૨૦
કોહ્યા કાનની કુતરી, કીડા પડયાને ભુંડી બાસોરે,
દુર્ગંધથી ડરતા થકાં, લોકો આગલે જાય નાસોરે ભવ્ય ૨૧
પીડા સહે અતિ આકરી, ઘણી ત્રખાને ભુખોરે,
ફેરા ફટકા મારતા, કોય ન નાખે ટુકોરે ભવ્ય, ૨૨
કુતરી આવતી દેખીને, લ્યે લાકડી તીણી વારોરે,
ટુકડો તો નાંખવો કડે રહ્યો, કુટીને કાઢે ઝાંપા બારોરે, ભ૦ ૨૩
કુતરી ભુંડ સુરની ઉપમાં, તે અવનીતોને જાણોરે,
વિનય મુલજીન ધર્મ કહ્યો સુત્ર ઉત્તરાધ્યયન માંયોરેભ૦ ૨૪
નિન્હવ આહાર લઈ આવીઓ, હેઠો મુકીને કાઉસગ કરીયોરે,
ઉઘાડો પ્રાતરો રહી ગયો, માંહે કરોલીઓ પડીઓરે ભવ્ય ૨૫
નીન્હવ આહાર કરવા બેઠો, જડે જીવ નજરે આયોરે,
તડે ચર્ચાવાદી બોલીઓ, કાઢે કે ન કાઢે દે બતાયોરે ભવ્ય ૨૬

નિન્હવ કહે કાઢણો ખરો, તો તારી એ સર્ધાએ પાપ અઢારે લાગેરે,
ન કાઢે તો દેખસે, પહેલું મહાવ્રત ભાંગેરે, ભવ્ય ૨૭
બિલીએ દીઠો ઉંદરો, ત્યારે નાસી જાયોરે,
મરણ થકી મુસો ડર્યો, પેઠો નીન્હવરી લોટ માયોરે, ભ૦ ૨૮
લોટ માંહે પાણી હતો, પડીયો ગોથા ખાયોરે,
ત્યારે જો કાઢે ઉંદરો, તો બિલી જાય ઘટ કાયોરે ભવ્ય ૨૯
લોટ માંહે ઉંદર મરે, તો લાગે તુઝને પાપોરો,
અંતરાય પડે બિલી હાંકતા, ખોટી સરધાના ઘણા સંતાપોરે, ભ૦ ૩૦
બાપ શું બેટો લડે, કે હમારો બાપ છે કુડોરે,
તીણુને લોક સહુ ફીટફીટ કરે, તું કહાસું હુવો રૂડોરે, ભવ્ય ૩૧
નરનારી વરજે ઘણું, સોચે નહીં મન ઉંડોરે,
મહોટા પુરૂષની નિંદા કરે, જાણે માથા સીખી મુંડોરે, ભ૦ ૩૨
સંવત અઢાર અઢાવીસે, ફાગુણ માસરે માંયોરે,
ગોડીઓ પ્રાગ એણીપરે કહે, વાંદો પુજ્ય જેમલજી રાપાયોરે ભ. ૩૩

—*o*—

ઢાળ ૩ જી

દુહા

આદિજીન આદેનમી. ચોવીસે જીનરાય,
મન સમઝાતું આપણું, તે સુણજો ચિત્તલાય; ૧
વીર મોક્ષ સિધાવિ યા ભાંખ્યો ધરમ ઉદાર;
દાન શીયલ તપ ભાવના, ભવ્ય જીવા હીતકાર; ૨

ત્યાગી વૈરાગી શોભતા, ધર્મદાસજી અણગાર;
જૈન શાશન દીપાવીયો, વાધ્યો બહુ પરિવાર; ૩
તાસ સંતાનીયા હે ભલા, જેમલજી અણગાર;
રૂગનાથજી બીજા વળી, એ મેવાડ દેશ મોઝાર; ૪
અઢારસેં પનરોત્તરે, માગશર માસ ઉદાર;
રૂગનાથજી શું નીકળ્યો, ભીખન નિન્હવ તે વાર; ૫
તિહાંથી ગરૂ ઉડીયો, આયો કચ્છ મોઝાર,
બહુ જીવને શલ્ય ઘાલીયા એણે ખોયો અવતાર; ૬
દાન દયા ઉથાપીયા, વિનય વૈયાવચ્ચ જેહ,
તેહ તણા ઉત્તર કહુ, સાંભળજો સુસ્નેહ; ૭

ઢાળ

તેરાપંથિની સરધા ખોટી, જે હવી પીતલની ત્રોટીરે;
ન્યાય મારગ થકી ફીરે નાઠા, બાંધે કર્મની કોટીરે; તેરા. ૧
માયા કેળવે અતિઘણી, પુછ્યા પલટે વાણીરે;
સુત્ર અરથ મરડી ઉંધા, જુઠી જુગતિ મેલે તાણીરે તેરા. ૨
વરશીદાન સહુ જીનજી પણ, દીએ ચિત્ત ઉદારરે;
ઠામોઠામ સર્વ દેશ માંહી, તાત માંડે શત્રુ કારરે; તેરા. ૩
વ્રત ધારી જે રાય પ્રદેશી, માંડી દાન શાળા જેહોરે;
ઉસીય ફલીહા અવંગુયદારા, વળી શ્રાવક ગુણ છે એહોરે; તેરા ૪
દશદાન કહ્યા શ્રી વીરે, તેહેમાં અનુકંપા સીરદારોરે;
એક ધર્મને બીજો અધમ, સાત સમુચે વીચારોરે; તેરા ૫

નવવિધ પુન્ય જે કહી દાખ્યા, તે સમુચે ભગવંતેરે;
સુત્ર અર્થ ન જાણે પ્રાણી, તે કહે સાધુને એકાંતેરે; તેરા ૬
પુન્યે પવિત્ર થાએ પ્રાણી, પુન્ય સુ સુલભ બુદ્ધિરે
તેહમાં જે પાપ બતાવે પ્રાણી, અકલ જારી છે ઉંધીરે; તેરા ૭
ધર્મ પુન્ય સ્વર્ગને મોક્ષના, કામી કંખી પીવાસીરે;
શ્રાવક કહ્યા એહેવા વીરે, જો જો ઉપાસક વીમાસીરે તેરા ૮
દશ દાનને નવ પુન, ઠાણાંગમાં વીરે ભાખ્યારે;
તેહને કાંઈ દોષ ન લાગ્યો, તમે જો જો અંતર આંખ્યારે તેરા ૯
સુયગડાંગનો પાઠ દેખાડી, ભોળાને ભરમાવેરે;
ગુરૂ આગમના અરથ ન જાણે, આપણો મત ચલાવેરે; તેરા ૧૦
કુપ તલાવ શત્રુ કારાદિક, કોઈ ધર્મ અરથે કરાવેરે;
એમાંહી પુન્ય છેકે નથી, તે સાધુને પુછવા આવેરે તેરા ૧૧
હા કેહેતો જીવ હણાય, ના કહેતાં અંતરાયોરે;
એ અન્ય ધર્મસુસારીવાણી, તે જૈના કયું બતાવ્યોરે તેરા ૧૨
એ મિશ્ર દાન જીનેનઉથાપ્યા, તો બીજા દાન કયું ઉથાપેરે
સાધુ વીના સર્વ કુપાતર, જે મુરખ તે એમ થાપેરે તેરા ૧૩
કુપ તલાવ શત્રુ કારાદિક, એહેવા દાન ઇહા ભાંખ્યારે
પાણી અશનાદિક ચઉવિધ, નવ દશ નવિ દાખ્યારે તેરા ૧૪
ફાસુક એખણીક આહાર, તે શ્રાવક દાતારોરે;
તથા રૂપ સમણ માહણને, આપે ભાવ ઉદારોરે; તેરા. ૧૫
એકાંત નિર્ઝરા તેહને હોયે, શેખ પુન્ય એ જાણીરે;

પાપ ન હોય કિંચિંતમાત્ર, એમ કહે કેવલ નાંણીરે; તેરા ૧૬
શ્રમણ તે સાધુને કહીએ, માહણ શ્રાવક બ્રહ્મચારીરે;
એ અર્થે કહે વિવિહાપન્નતિ, જો જો હીયે વીચારીરે; તેરા ૧૭
અફાસુ અણએખણીક આહાર, ચઉ વિધ વોહોરાવેરે;
તથા રૂપ સમણ માહણને, અલ્પ પાપ બહુ નિર્ઝરા થાવેરે તેરા ૧૮
સજીવ નિર્જીવ સદોષ નિર્દોષ, દેવે ચઉવિહ આહારોરે;
તથા રૂપ અગુણી કુપાત્ર, અસંજતિ અવ્રત ધારોરે; તેરા ૧૯
એહેવા અગુણી કુપાત્રને વલી શ્રાવક દાતારોરે;
ધર્મ મોક્ષ અર્થે દાનજ દીયે, જાણે હું પામું નિસ્તારોરે; તેરા ૨૦
તેહને એકાંત પાપજ થાવે, નિર્ઝરા નવી હોયરે;
પુન્યની તો વાત ન કહી, સાંભળજો સહુ કોયરે; તેરા ૨૧
તથા રૂપ ગુણી સુપાત્ર, એહ બે સુત્રે કહીયારે;
અગુણી પરમ કુપાત્ર, ત્રીજે સુત્રે લહીયારે; તેરા ૨૨
એ ત્રીણ સુત્રા ધર્મને અર્થે, જે દીએ મોક્ષ હેત આણીરે;
તે આશ્રીએ વિધ વખાણી, અનુકંપા જ્ઞાની જાણીરે તેરા ૨૩
કોએક જીવ કુપાત્ર કહીયે, સર્વે એહેવા ન હોવેરે;
સાધુ વિના સર્વ કુપાત્ર દાખે, તે નર ભવ એળે ખોવેરે; તેરા ૨૪
જ્ઞાન દર્શન ચરિત્ર તપ, એ ચીહુંને જે આરાધેરે;
તેહને વીર કહે સુપાત્ર, જધન્ય મધ્યમ ઉત્કષ્ટા સાધેરે. તેરા. ૨૫
જધન્યને જધન્ય સુપાત્ર, મધ્યમને મધ્યમ જાણોરે
પરમ તે પરમ સુપાત્ર, એહમાં ન કરો ખેંચાતાણોરે. તેરા. ૨૬

જઘન્ય સુપાત્ર સમદિઠી, મધ્યમ દેશ વૃતિ લહીએરે;
સર્વ વૃતિ ઉત્કષ્ટો જાણો, ધર્મ સુપાત્ર કહીએરે. તેરા. ૨૭
સાધ સાધવી શ્રાવક શ્રાવિકા, એ ધર્મ તિર્થ ચારેરે;
ઉત્તરાધ્યન અધ્યેન ત્રેવીશમે લોગસમાં અધિકારેરે. તેરા. ૨૮
કાંઠો પામવાનો જે અર્થ, તે તિર્થ એ કહીયેરે;
સંસારનો મોક્ષ તે કાંઠો, એ આરાધે લહીયેરે. તેરા. ૨૯
એહ સુપાત્રને અશનાદિકે, જે પ્રતિ લાભે પ્રાણીરે;
વળી વિનય વૈયાવંચ કરે, નિર્મળ ભાવ આણીરે. તેરા ૩૦
તેહનું ફળ શ્રીવીરે ભાંખ્યું, ભગવતિ મેં સુખકારીરે;
એકાંત નિર્ઝરાતે વળી પુન્ય, તે ન માને બહુળ સંસારીરે.તે૩૧
વેદ ભણી વિપ્રજીમાડી, પુત્રને ઘરબાર દેઈરે;
ભુકત ભોગી થયા પછે, તાપસ થાજ્યો અરણે જઈરે. તેરા ૩૨
ધર્મજ અર્થે ગુરૂ પુછે, વેદ ભણી વિપ્ર જીમાવેરે;
પુત્ર કલત્ર ન થાય સખાઈ, મિથ્યા ધર્મે કુગતિ જાવેરે.તેરા.૩૩
ચિતે ગુરૂસું એમ ભાંખ્યો, જો રાજા ધર્મ પાવેરે;
રાજા દેશ પશુ પંખી ભિરખુ, એ ચારે જે બહુ ગુણ થાવેરે.તે.૩૪
જીનેશ્વર કેવલી મુનિવર, જીહા જીહા ગામાદિકે આવેરે;
વધામણી દેઈ વાંદવા જાવે, જીન મારગ દીપાવેરે. તેરા ૩૫
કૃષ્ણ શ્રેણીક ધનજ ખરચે, ધર્મ દલાળી બહુ કીધેરે;
તિર્થંકર ગોત્રજ બાંધ્યો, વલી આતમ કારજ સીધેરે. તેરા૩૬
સનંત કુમારે પુર્વ ભવે, ચિહું તિર્થ વાછલ કીધીરે;

હિય સુહ પથનિસેસકામી, વલી સાહજ બોળી દીધીરે. તેરા૩૭
ગરઢા ગિલાણ નવાનેં તપસી, તસ અનુકંપા બહુ કીધીરે;
ચાર તિર્થ વિનય સાતાથી, ઇંદ્ર પદવી તેણે લીધીરે. તેરા.૩૮
ગૌતમે પુછી નિરણે કીધો, સુત્રે છે વિસ્તારોરે;
ઇંદ્ર પદવી ભોગવીને, જાશે મોક્ષ મુઝારોરે. તેરા. ૩૯
વીરે ભાખી ભગવતી સાખી, જો જો હૈયે વિચારીરે;
એહમાં જે કુ જુગતિ મેલે, તે હોશે બહુળ સંસારીરે. તેરા૪૦
તોરણ આયા નેમ પ્રભુજી, પશુએ શોરજ કીધોરે;
અનુકંપા આણી છોડાયા પ્રાણી, વળી સારથીને દાનજ દીધોરે.તે૪૧
ગોસાળાને વીરે બચાયો, અનુકંપા રસ આણીરે;
ભગવંતને પણ ભુલ્યા જાણો, એ કુબુદ્ધિ દુષ્ટ પ્રાણીરે. તેરા૪૨
અનુકંપાએ સસો ઉગારી, હુઓ પરિત્ત સંસારીરે;
નરભવ બાંધ્યો મેઘ કુમારે, એ જ્ઞાતામેં અધિકારીરે. તેરા૪૪
શ્રેણીક રાજા સમકીત ધારી, જીવ દયા પડહો વજાયોરે;
તેણમેં જે મુઢ સંકા વેદે, તે રૂલશે સંસાર માયોરે. તેરા.૪૪
સમકીત ધારીને પરઉપગારી, ગુણ ગ્રાહી મહાન્યાઈરે;
દેવે પરીક્ષા કીધી ભેરી દીધી, તસ વાગે સરવ રોગ જાઈરે.તે.૪૫
ભેરી ભાંગીને દેવ આરાધી, મંગાલીને સાતા દીધીરે;
એણી સાતાએ પાપજ થાવે, તો વીરે પ્રશંસા કેમ કીધીરે.તે.૪૬
દયા કારણે હરકેશીએ, આહાર તદા વલી લીધોરે;
વચન કેવલી ગદ બાલીએ, સંજતીને સંજમ દીધોરે. તેરા૪૭

અગ્નિમાં બળતા જીવજ દેખી, પ્રભુ જ્ઞાન તણે પ્રતાપોરે;
અનુકંપા આઈ અગન બુઝાઈ,અધ બલ્યાં સાપણીસાપોરે.તે૪૮
કાઠ છેદી બાહાર કાઢ્યા, દીયો મંત્ર નવકારોરે,
તે મરીને દેવ દેવી હુવા, વળી કીધો ઘણો ઉપગારોરે. તેરા.૪૯
જીવ ઉગાર્યાનો જો પાપ હુવે, તો પારશ્વનાથ કેમ કાઢેરે;
વરશી દાનજ દેઈ કરી, માથે પાપ કુણ ચાઢેરે. તેરા. ૫૦
જીવ ઉગાર્યા ધર્મજ હોવે, વલી પામે ભવનો પારોરે;
મેઘરથે પારેવો ઉગાર્યો, થયા ચક્ર વૃતિ જીનરાયોરે. ૫૧
દુષ્ટ પરણામી અધરમીને કહે, જીવ બચાયા પાપોરે;
જુગબાહુને મણીરથે માર્યો, તો ખાધો કાલે સાપોરે. તે. ૫૨
જીવ બચાયામેં જો પાપજ હોવે, તો જો જો હીયે વિચારીરે.
અગુણી અભયા કપીલા દોઈ, સુદરશણે કેમ ઉગારીરે.તે. ૫૩
શ્રેણીકે શ્રી વીરને પુછ્યો, પ્રભુ કેમ નરગને વારોરે;
શ્રી વીરે તબ દેખાડ્યા, લાભ ચાર ઉદારોરે. તેરા. ૫૪
કપીલા દાસી જો દાનજ દેવે, કાલ સુરીઓ હિંસા મુકેરે;
સામાયકને એકાસણું, તો નરગ જાવું ચુકેરે. તેરા. ૫૫
અન્ય તિર્થીના સાધુને દેવ, અન્ય તિર્થી જે ભેખધારીરે;
તેહને હું વાંદુ નહીં, અણ બોલ્યાનો બોલ નીવારીરે. તેરા.૫૬
અણ જાચ્યું ધર્મ ગુરૂ બુદ્ધે, અસણાદિક આહારોરે;
પ્રતિ લાભુ નહીં તેહને, તેમાં ખટ આગારોરે. તેરા. ૫૭
પાંચ આગાર પરવશ તાણા, છઠો સવસજાણોરે,

અનુકંપાનો આગાર રાખ્યો, એ ઉપાસગ પ્રમાણોરે.તેરા ૫૮
એવું જાણીને ઉત્તમ પ્રાણી, છાંડો કુમતિનો સંગરે;
ઈણિભવપરભવ સાતા પામો, જેમ પામો શીવસુખ રંગરે તે ૫૯
સંવત અઢારને વરસ પંચાશે, નાગોર શેહેર ચોમાસોરે,
ઋષિ જેમલજીના પ્રાસાદે,રાયચંદજીએ કરી એ અરદાસોરે તે૬૦

ઢાળ ૪ થી.

સાધુ તો છકાયના પીઅર, જીવ દયા રખવાલ;
કરણ કરાવણને અણુ મોદન, મુનિવર હિંસાટાલરે ભાઈયો
જીવ દયા પ્રતિપાળો. ૧
જગત જીવ રાખણરે તાંઇ, ભગવંતે આગમ ભાંખ્યો;
કેઇ જીવ બચાયામાં પાપ બતાવે, તેણે વીર વચન નહીં રાખ્યોરે. ભા. ૨
ગોસાળાને વીરે બચાયો, તે કહે હુવો અછેરો;
એસા જુઠા બોલે મહા મુરખ, જ્યારો પાપન છોડે કેડોરે. ભા. ૩
વરશીદાન દીઓ જીણેશ્વર તારે, વીરમે પડીયા ફેરા;
અસત્ય ભાંખીને હીણા ચારી, તે ભવ ભવ થાશે ઢોરાંરે. ભા. ૪
ભગવંતને વળી ચુકયા બતાવે, તે તો અજ્ઞાનીરી વાતો;
ચાર જ્ઞાનથી પ્રીચરે જીણેશ્વર, તે કેમ ચુકે જગનાથોરે. ભા૦ ૫
ગૌતમને કહ્યો વીર જીણેશ્વર, મે કીચિંત પાપ ન કીધો;
ત્યાં મે મુરખ પાપ બતાવે, આલ કુડો શીર દીધોરે ભાઈઓ ૭

આચારાંગ સુત્ર મે ચાલ્યો, દોષ રહીત જીનરાયો;
બાર વરસને તેર પખ લગ, વોસરાવી જીન કાયોરે. ભાઇઓ ૬
ઉત્તમ સાધને ભેખ વતાવે, પોતે નહીં ભેખરો ટાલો;
કુર કપટીને મહા મિથ્યાત્વી જ્યારે પડીયો નિંદારો ચાલોરે ભા. ૮
કપડા ઉંચા કરકર કુમતિ, પાણી હારે જીવ મારી;
લોક નિંદાથી કપટી મટકિ ચોડે એહા ધારીરે. ભાઇઓ ૯
કહે કું રાખી તો ચાલી સુત્ર મે, તીન જાતરા પાત્ર દેખો;
બેલા સાધારી નિંદા કરતાં, જ્યારે નહી સાચશે લેખોરે. ભાઇઓ ૧૦
સાધ નહીને સાધ કહાવે, સુસ ખંડયા મહાપાતી;
ઉતરાધ્ય યન વીસમે દેખો, જ્યાને પોલી મુટીરાસાથીરે. ભા. ૧૧
રાત દિવસ તો કથા દાખે, દીન સુએ ખાયને પીઈ;
લોક કહે તવ કારણ કહેતા, જુઠરો શરણો લેઇરે. ભાઈઓ ૧૨
દહી દુધ ધૃત રસ સુખડી, ખાય પીએ ને સોવે સેખો;
પાપ શમણ કહ્યો જ્ઞાનીદેવે, ઉત્તરાધ્યયન સતરમે દેખોરે. ભા. ૧૩
સંજમ લેઇને વીર જીણેશ્વર, કહ્યો પાપ ન કરણો કોઇ;
જ્યાને મુરખ પાપ બતાવે, બોધ બીજ દીયો ખોઇરે. ભાઇઓ ૧૪
પડીમા ધારી આણંદ શ્રાવક, સાધ જ્યું વોરી લાવે;
અગ્યારે અગ્યારે તપને પારણે, ત્યાને દીયા પાપ બતાવેરે ભા. ૧૫
દાન દયા ઉથાપે મુરખ, હોય છે બાબારા ધીંગ;
ન્યાય તણી કોઇ શીખ દીએતો, જ્યાં સું સામા માંડે સીંગરે ભા.૧૬
સમજવા પછે રાય પ્રદેશી, દાન ચોથો ભાગ કર દીયો;

તીણુથી ઇસડા ફળ બતાવે, રાણી જમણુ મે ઝેર દીયોરે ભા.૧૭
કહે કમાડ ખોલણો નાંહી, કમાડ ખોલી લેવે અન પાણી;
દોષ બતાયા અંતરાય દાખે, આ કુમતયારી વાણીરે ભા૦ ૧૮
સાસણુ ચાલસે કાલ કીતા લગે, પુછયો ગૌતમ સ્વામી;
સુત્ર ભગોતી સતક વીસમે, ભાંખ્યો અંતર જામીરે. ભાઇઓ ૧૯
એક સહસ્ત્ર વરસ લગે, ચાલસે સાસણુ મારો;
એક દીન તીણુમેં વીરહ ન પડસે, તીરથ ચાર પ્રકારોરે. ભા. ૨૦
તીણુમેં કુમતિ કુ હેત લગાવે, જીન ધર્મ હોય હોયને બુઝ તાઇ;
તે ખોટા અર્થ કરે સુત્રમાં જ્યારી, અકલ ગઇ ડપટાઇરે. ભા૦ ૨૧
અંબડ શ્રાવક વીરનો ભક્તા, બેલે બેલે પારણો કીધો;
સોધરામે જીમણુ જાતો વાસો, પણ શોધ શોધ લીધોરે. ભા. ૨૨
સાતશેં ચેલા અદતરા ત્યાગી, કરણી કરે ને મેઢિ;
પેલાને પાપ લગાવે એ કારણુ, કયાને જમાવત પેઢિરે. ભા. ૨૩
ઉથાપ સવછરી ચોથજ કેરી, વલી ઉવાહીજ કરવા લાગા;
કાચા પાણીસું ભીના કપડા નીચોવે, જેણેવ્રત મેંલીયા આગારરે.ભા૨૪
નદી ઉતરીયામે ધર્મ બતાવે, હુવે અનંત જીવારી હાણો;
એસી ખોટી સરધાવાળા, જ્યાંને હિંસા ધર્મા જાણોરે, ભાઈઓ૨૫
ઉપદેશ પચવીશી સુણને પ્રાણી, મત ખોટી સરધા ધારો;
ઋષી ચોથમલજી કહે પાલી શેહેરમાં, જોડી પર ઉપગારોરે. ભા. ૨૬

ઢાળ ૫ મી.

પણ આરે નિન્હવ નિકલિયા, દુઃખમ પંચમ કાલજી
ભોળા લોકાને ફંદમાં પાડણ, મુર્ખ માંડિ જાલજી
નિન્હવ જાણો ઈણ ચલગત શું. આંકણી. ૧
દુષ્ટારી આ શ્રધા દેખો, સાધ પણો દીઓ ખોયજી
કુડોમાર્ગ કાઢ કુમતિ, દાન દયા ઉઠાઇ દોયજી. નિન્હવ ૨
સાધપણારો સ્વાંગજ ધરીયો, પાપગણે છુટાયા જીવજી;
પાંચ મહાવ્રત પુરા પડીયા, નહી દયારી નીવજી નિન્હવ ૩
ગાયારો ગોકલ વાડામેં, આણી પહોતી આગજી;
કાઢે તીણને પાપ વતાવે, માહા જીણરા ભાગજી. નિન્હવ ૪
કોઇ કાઢણ વાલો ધર્મજ જાણે, તો લાગો પાપ અઘોરજી;
આ શ્રધા જે સાધ કહાવે, તે તિર્થંકરરા ચોરજી. નિન્હવ ૫
ભર્યોભારસુંગાડો આવે, માર્ગે સુતો બાલજી;
"દયા દેખી ઉરહો લ્યે માનવ," તેહને પાપ કહે ચંડાલજી નિ. ૬
તિમાલીયા સુ ટાબર પડતો, કોઈકે ઉરોલે દેખજી
પકડે તીણને પાપ બતાવે, તે સાધનો નહી ભેખજી. નિ. ૭
કોઇ ફીણુરોગલોમ રોડે. કોઈ વર્જે ધર્મ જાણજી;
દોનુ જણાને પાપ વતાવે, એ દુષ્ટારી સહી નાણજી. નિન્હવ ૮
કોઈ બેડો કીડા કચરે, કોઈ વર્જે પુરૂપ સુજ્ઞાનજી
દોનુ જણાને પાપ વતાવે, સુર્ય ઘોર અજ્ઞાનજી. નીન્હવ ૯
કોઈ ગામ બાલણને ઢૂકો, કોઈ વર્જે કુરણા ભંડારજી

દોનુ જણાને પાપ વતાવે,.તે નિશ્ચે નહી અણગારજી નીન્હવ૧૦
કોઇ કીણને કુવામે નાખે, કોઇ પાલે જાણી ધર્મજી
દોનુ જણાને પાપ બતાવે, ભુખે બાંધે કર્મજી નિન્હવ ૧૧
કોઈ જભે કરે કોઈ ઝટકે મારે, મુસલમાન રજપુતજી;
પ્રાણ બચાયારો પાપ બતાવે, જયાં દીધા માઠી ગતીરા સુતજી નિ.૧૨
દાન દયામેં પાપ બતાવે, નિન્હવ નિચ કપુતજી;
નિન્હવ શ્રધા ધટમેં પેઠી, જાણે વળગ્યો ભુતજી. નિન્હવ ૧૩
કોઈ ભુખાને ભાઠા મારે, કોઈ રોટીદેપાવે છાશજી;
દોનુ જણાને પાપ બતાવે જ્યારો હુવો જ્ઞાનરો નાસજી નિ. ૧૪
કોઈ સતીરો શીલજ ખંડે, કોઈ પુન્યવંત રાખે પાલજી
દોનુ જણાને પાપ બતાવે,જ્યારી સમકીત હુઈ આલમાલજી નિ. ૧૫
માસ ખમણ પારણે કોઈ ઝેરજ પાવે, કોઇ પાવે દુધ ધીની જાતજી,
દોનુ જણાને પાપ બતાવે દેખો વિકરાળી વાતજી નિન્હવ ૧૬
કોઇ કપડો ચોર લઈ જાવે, કોઈ સુમતિ દે ધર્મ જાણજી
દોનુ જણાને પાપ બતાવે, આ પાખંડીયારી વાણજી; નિ. ૧૭
ગોસાળાને વીરે બચાયો, સુત્ર ભગો તીરો પાઠજી
નિન્હવ વીરને જાણે ભોળા, પુન્યાઇ જ્યારી ધાટજી. નિ. ૧૮
વીર કદીહી ન હોવે ભોળા, ન લગાવે કોય દોષજી;
જા પુરૂષાને દોષ બતાવે, કરણી જીણારી ફોકજી. નિ. ૧૯
ભગવંતને પણ ભારી કર્મા, લાગો જાણે પાપજી;
મનરા લાડુ ખાવે મુરખ, માઠો માર્ગ થાપજી. નિન્હવ ૨૦

બુધતો બુડગઈ નિન્હવાની, જ્યાં દીયો અરીહંત આલજી
તે ગુરૂસેંતી કહો કીમ ગુઝરે, ધુરદીયો વિનયને બાલજી. નિ. ૨૧
હીરા માંહે હુતા ભેળા, કાને કીયા કાંકરા ટાળજી
રીસે બળતા અવગુણ બોલે, બાંધ ગુરૂ સું ચાલજી; નિ ૨૨
ભાગળ ત્રુટીલકરરે ભેળા, સામા માંડે સીંગજી;
બેશર્માને ભારી કર્મા, હુઈ બેઠા બાબરા ધીંગજી; નિ. ૨૩
કુડ બોલણમે નઇ કોઇ કાચા, જમાલી જ્યું જોયજી;
ભગવંત આગે મુરખ ભાંખે, હું કેવલ ગ્નાની હોયજી. નિ ૨૪
અરિહંત આગે કુડજ બોલ્યા, તોંહીવડારી સુ વાતજી;
દાન દયામેં પાપ બતાવે, દીન ધોળે જાણે રાતજી. નિ ૨૫
દાન દયારો કોઇ નીરણો પુછે, તારે બોલે છલમેં ખેલજી;
પુછા ઉત્તર ન દે પાછો, કુહેત કોઇ દે મેલજી, નિન્હવ ૨૬
ચિત્ત લગાય ચોટામેં ચાલે, ગાતીરી દે ગાંઠજી
નીચી ગાબડ ગડદણ ચાલે નિન્હવ, પણ ઘટમેં ઘણી આંટજી. નિ૨૭
ડાગા ભરતા ધડબડ ચાલે, જેઠઈર્યા નીરતી જોયજી;
ઘણાકોસારી મજલ કરજાવે, કપટ સીહતણી પરી હોયજી નિ ૨૮
કુંક ફુંકને પાવજ મેલે, વાંદરતિમતે નીહારજી
જીમ જીણ ચાલ ચોટામેં કાઢે કપટી પાલે કપટ આચારજી નિ ૨૯
નિન્હવ નિકલસે સાધામાં સું જે કો પ્રત્યક્ષ દેખો તેમજી;
સુય ગડાંગ તેરમે અધ્યયને, અરીહંત ભાંખ્યો એમજી. નિ. ૩૦
મનમે જાણે મે મારગ કાઢો, હુવા રહે વડ ભીચજી
આપુઝ પેટ ભરા કહા જાને, નિન્હવ નર દેહી નિચજી નિ. ૩૧

ચોરાસીમેં જાસે ચલીયા, દાન દયા ઉઠાઈ દોયજી
સાધારી વળી નિંદા જાણી, નિન્હવ દીયો જન્મારો ખોયજી, નિ૦૩૨
ઉવવાઈ સુત્રમે આગે, ચાલ્યા નિન્હવ સાતજી.
પણ એ ઉહાં, નીન્હવસું નીઅલા, હુંકારે મુંગી વાતજી, નિ૦૩૩
સાગરીયો નિન્હવ હુવો આગે, દાન દયા ઉઠાઇ દોયજી,
કુડો મારગ ઉણ પીણ કાઢ્યો જીણુકા કેડાયત એ હોયજી, નિ૦૩૪
એ સાંભળી જે નિન્હવ શ્રદ્ધા, નમાને તે પુન્યવંત જીવજી,
આ સુણને શ્રદ્ધા નહી છોડે જન દીધી દુરગતિરી નીવજી, નિ૦૩૫
એ છત્રીસી નહી કાંઈ છાની, ઈણુસે નહી મીન મેખજી,
જો કીણરે મનમે હુવે શંકા તોઉ રૂબરૂ લો દેખજી, નિ૦૩૬
છત્રીસીએ જોડી જુગતસું, પાલી સખરે શહેરજી,
ઋષી રાયચંદ કહે નિન્હવ શ્રદ્ધા ખારી જાણે ઝેરજી, નિ૦૩૭
સંવત અઢારસે તેતીસેં, માસમહાને પોષજી,
પર ઉપગાર સુત્ર અણું સારે,પણકોઈ મત જાણો રાગદોષજીનિ૦ ૩૮

ઢાળ ૬ ઠી.

ધુરથી ઉથાપી દાન દયા, વલી દેવ ગુરાને લોપ ગયા,
જયાને કાઢ દિયા ટોલા બારે, નિન્હવ નિકળ્યા પાંચમે આરે.૧
ક્રિયા કઠણાઈ દીસે થોડી, મુરખ નિંદારી ઢાળા જોડી,
આમાં સામા ફાંફા મારે. નિન્હવ. ૨
આપણા ખાયામેં ધર્મ જાણે, તારે તપાસ બારણે થોડી આણે.

તુટી પડ્યા ખાણુલારે. નિન્હવ. ૩
ક્રીયા કરતુત માંહે પોલા, કપટાઈ કેલવે જુદા બોલા,
ભેખધારીકદેઈ ન તારે. નિન્હવ. ૪
ભાંગેલ તુટેલ ટોલા સુંટલીયા, તે નિન્હવ સેંતી જાય મલીયા
આપ છંદા નહી કોણુરેસારે. નિન્હવ. ૫
સઘલા સાધારા અવગુણ કાઢે,સાધ સતીયારે માથે કલંક ચાઢે,
તે બુડ ગયા કાલીધારે. નિન્હવ. ૬
ચારે સંઘરા કાઢે કેવા, છીકે બાકી બાહીરા ભીંત્રા લેવા,
જારે કુજશ કેલ રહ્યો સંસારે. નિન્હવ. ૭
મેલે ધ્યાને ચાલે બગલા, લોગ દીખાઉ કરે ઢફલા,
હિડ કીયા કુતા લાલ લગારે. નિન્હવ. ૮
સંઘસાધારી કરે ભુંડી, નિન્હવારે તો ખોટી હુંડી,
કોહી કોઈ નહીં સકારે. નીન્હવ. ૯
કપુત કુપાત્ર હુયે ભેલા, હજારા સાધારી કરે હેલા,
ગધા હાથીયા લાતા મારે. નીન્હવ. ૧૦
નિર્લજ હુઈ ગયા ચેલાને ચેલી, ગુરૂ પણ શર્મ અલગી મેલી,
જ્યાંમે નહીં કાંઈ ભલીયારે. નીન્હવ. ૧૧
ગાવે અવગુણ કાઢી રાગો, જાને લકડી જીમ સોલો લાગો,
ફુટ ગયા હીયા જનમ હારે. નીન્હવ. ૧૨
નિંદારો પડ ગયો ચાલો, નીન્હવાને લાગ ગયો કાલો,
ઋણુ જીવણા ધિકારે. નીન્હવ. ૧૩

ગુરૂરી નિંધા કરે હાડો હાડે, જીકે પર્વતશું માથો ફોડે,
સુત્રનિ લોપ ગયા કારે. નીનવ. ૧૪
ધોબી જ્યું કપડા ધોવે, નિંદક નિંદામેં જન્મ ખોવે.
ન્યાયે નીકલ્યા ગછ બારે. નીનવ. ૧૫
ભુતણીને તો કાઢતા સોરી. નીન્હવારી શ્રદ્ધા કાઢતા દોરી;
ભલામાણસાને બીગારે. નીનવ. ૧૬
જુઠા આળ જંજાળ જપે, સનીપાતીયા દારૂ પડીયા બકે,
આછી ભુંડી નહીં વિચારે. નીનવ. ૧૭
ગુરૂતો ગમાય એડો નાકી, ભુલ નહીં કાંઈ ચેલામેં બાકી,
બિગડી શ્રદ્ધા કુણ સુધારે, નીનવ. ૧૮
નીન્હવ જીવ ભારી કર્મા, નીન્હવ જીવ છે બે સરમા,
જે નર ભેખને બીગારે. નીનવ. ૧૯
મરતા જીવ છુડાવે ધર્મ જાણી, જીણમે દોષ જાણે પાપી પ્રાણી.
પુરો પડયો જ્યારે આચારે. નીનવ. ૨૦
શ્રાવકને કોઈ દાન દેવે, નીન્હવા જીવ ભુંડો કેવે,
પુન્યરી જાયગાં પાપ લગારે. નીનવ. ૨૧
ખોટી શ્રદ્ધા ઘટમેં ઘાલે, મુક્ત નગર જાવાને નાસે,
મોક્ષમાર્ગમેં ધાડા પારે. નીનવ. ૨૨
સાધ સતીરી મહીમા દેખ, છાતીમાય જાગે દ્વેષ,
બોલે રીસાં બલતા પેલેપારે. નીનવ. ૨૩
આગે પનરદિન વિગેરા લાગી, અબતીસુ ઈદીનરી લવલાગી,
ખોય દીયો વૈરાગ્ય પડાજીભાસારે. નીનવ. ૨૪

કોઈ બોલ ચાલ નહીં જાણે ડોબા, થોથા મારે અગડ ગોબા,
ચર્ચા માંડે જડે નાહાહારે. નીનવ. ૨૫
આચાર્ય ઉપર તપતા, જાપ સદાહી નિંદારો જપતા,
હાથ દેખને ગંડકભુસેલારે. નીનવ. ૨૬
શ્રાવક જયારા દુરાચારી, શ્રાવકાવડી છેહઠીયારી,
નીપાંતિયા પાંતરે બારે. નીનવ. ૨૭
દુષ્ટ શ્રદ્ધાને સાચી જાણી, આ માઠી ગતીરી નીસાણી,
પડજાશી જમારે સારે. નીનવ. ૨૮
નીરા તાલરો તો જુઠ બોલે, મોહ મિથ્યાત્વ માંહે ડોલે,
જન્મ મર્ણ ઘણા વધારે. નીનવ. ૨૯
બારે સુધા માહે મેલા, નીન્હવારાતો એહીજ ગેલા,
વિસકદેઈ છાતી નહી ઠારે. નીનવ. ૩૦
ખોટી શ્રદ્ધા પડ ગઇ પાતે, સાચીવાત સુત્રની નહીં માને,
માહા કર્મ સંચેલારે. નીનવ. ૩૧
શ્રદ્ધાંપણાના ગુણસુ ભાગા, નીનવહુઇ બેઠા નાગા,
બુરા વચન નીકળે મુખબારે. નીનવ. ૩૨
સુત્રરા પાના પરા મેલે, કાંકરા ઠીકરીયાને રેત જે લે,
ધુરતવાદિ ફંદમે પારે. નીનવ. ૩૩
કર્મમાંહે થાકા કીયા, તેકે હાથ માંહે પણ વાપરીયા,
જઠે જાય જઠે ધુરકારે. નીનવ. ૩૪
સુત્રની ઢોડ ટેકીધાડો, સાચરી ઢોડટેકીધુડો,
વુડીસુ જેવડી લારે, નીનવ. ૩૫

નિંદારી ઝાલી નોકારવાલી, જીણ નીન્હવારી લીલાડ કાલી,
આંખ્યાફોડ બેઠો અંધારે, નીનવ. ૩૬
નરગથકી પણી નીન્હવ બુરા, જ્ઞાનડોર કાટ નાંખે છુરા,
નીન્હવ શ્રદ્ધા વાર અનંતીમારે, નીનવ. ૩૭
પરતાં ગાલી કીયાં પુઠા, ક્રોધી જીવ બલી હુઠા.
લાગગઈ જાને ફીટકારે, નીનવ. ૩૮
ગુરૂ ચેલા દોનું એ રૂધા, દાધાને મીલીયા બુગા
એરંડ રૂપ એરંડ પરીવારે, નીનવ. ૩૯
મોહ મિથ્યાત્વ માંહેખુતા, માંહોમાંહી મેલા કુતા,
સાચ જુઠ ને કોણ કાઢેતારે, નીનવ. ૪૦
આગેઇ નીનવ સાત હુવા, જ્યારા નામ ચાલ્યાછે જુજુયા,
પણ એ નિર્દયી પેલેપારે, નીનવ. ૪૧
ચોથેઇ કાળે ચાલ્યા એણો, તોપાંચમા કારરોકા સું કહણો,
ઘણીયા બેઠા પડેધારે, નીનવ. ૪૨
પાખંડ મત નિન્નવ ભુંડો, માંડમેલ્યો ડાકણ કુડો,
પુન્ય હીણ કુડા માંહે પગપારે, નીનવ. ૪૩
નીનવ ચરીત્ર ઘણા ચાલ્યા, સુયગડાંગ ઉવવાઇમેં ઘાલ્યા,
જીણમે નહીં કોફેર સારે. નીનવ. ૪૪
પોતે સાધ કેહી પુજાવે, પછી મરને માઠી ગતી જાવે,
બોધ બીજ નીનવહારે, નીનવ. ૪૫
બાંધે મુહપતીને ઝાલાડગા, જ્યાનેહીસાધ શ્રદ્ધે બોગા,

કોઈ સાધપણો નહી ભેખલારે, નીનવ. ૪૬
નિન્હવ જીવ જાણી જે ખોટા, ભેખ ઉલખાં દેવે રોટા,
ભવ કરશે અનંતા અનંતી વારે. નીનવ. ૪૭
નીન્હવા સેંતી રેહેજો ન્યારા, નીન્હવ વિખ સરીખા ખારા,
નીકલે નહીં સંસાર બારે, નીનવ. ૪૮
પુરી હુઇ સાત ચાલીસી, આ નીન્હવા કેરી રાસી,
ઓ નીન્હવારો અલંકારે, નીનવ. ૪૯
પ્રસિદ્ધ શહેર હુવો પાલી, જીણુ જાયગા સુજોડ ચાલી
કહી ઋષિ રાયચંદ પર ઉપગારે, નીનવ- ૫૦
માર્ગ છોડ નિન્હવ ભુલા, કુડાટા મારે દીસરા ભુલા,
અટવી મોટીડંડાકારે, નીનવ. ૫૧
ગામા નગરામે કેઈ શ્રાવક કીયાં, જયાને વસ્તી માહે લુંટલીયા
બુડ ગયા કેઈ નર નારે, નીનવ. ૫૨
પુજ્ય જેમલજીરે **પ્રસાદ દીસે**, કાતી માસે વરસંએકવીસે,
સમત **સહી** કડો અઢારે નીનવ. ૫૩

ઢાળ ૭ મી.

લખ ચોરાસી જીવ બચાવે, દસવિકાળીકમેં કહ્યો સાતા.
બચાયારો પાપ બતાવે, તે મુરખ મોહ મિથ્યાત્વમેં રાતા.
આસરધા છે જીન મત બારે, ઉઠ ઉભી થઇ પાંચમે આરે.
એક નીન્હવ વિન્યા બીજો ન ધારે, આપ છંડા જીનજીરી આજ્ઞા બારે,
સઘળા જીવારી રક્ષા અર્થે, સુત્ર ભલો કહ્યો વીર જીણંદ;

પ્રશ્ન વ્યાકરણરે પહીલે સંવર, તોપણ દયા ઉથાપે અંધ. આ.
આગે શ્રેણીક આહેડે રમતો, પછે મીલ્યા અનાથ અણગારો,
જ્યાં કને શ્રેણીક સમકીતલીધો, ઉત્તરાધ્યયન વીસમેં અધિકારો. આ.
કોઈ જીવ મારણ નહીં પાવે, રાજગ્રહીમેં ઢંઢેરો ફેરી,
સાતમા અંગરો પાઠ ઉઘાડો, અઠે અજ્ઞાની પાપ ઘાલેછે ઘેરી. આ
ધર્મી રાજાને કહે ધન્યધન્ય, જીણ ઉઠાયો કસાઇવાડો;
કેઈ શ્રેણીકરાયને પાપ બતાવે, તીકે બુડારે કાલી ધારો. આ.
એકતો **માંસરાગ્રધી** જાણે ભુંડો, બીજો ભુંડો જાણે વળી કસાઈ;
ત્રીજો નીન્હવ જાણે વળી ભુંડો, એ નીન્હવ નીર્દય ભાઈ. આ.
અણુંકંપા દયારે અર્થે, વીર બચાય દીયો ગોસાળો;
જાને અનારજ પાપ બતાવે, તેતો નિર્દય જુઠ બોલે નીરાતાલો. આ.
સુત્ર ભગવતિને સતક પનરમે, વીરને પાપ કડે નહીં ચાલ્યો,
દયારો નાસ કરણને નીન્હવ, મનસું મેલ્યો અતુતો આલો. આ.
કોઇ અધર્મી દાવાનળ દેવે, કોઈ દયાવંત વરજે સુજ્ઞાની;
પાલણ વાલાને પ્રાપ બતાવે, તે નામતો સાધુપણ બગ ધ્યાની. આ.
જીવ છકાયારા પીહર વાજે, સાધુજી કેરો નામજ ધરીયો;
જીવ છોડાયારો પાપ બતાવે, તારે પહીલો મહાવ્રત તો પુરો પડીયો.
સાધુવરજીને દાન નીષેધે, પ્રશ્ન વ્યાકરણ મેં કહ્યા જીણને કુડો,
તીણ મુરખરો દુજો મહાવ્રત, ભાંગનેહોયગયો ચક ચુરો. આ.
દાન દેતાને જે કોઈ વારે, તેતો ચોરાસી પાંતમે પેઠો,
પ્રશ્ન વ્યાકરણરો પાઠ ઉઘાડો, તીણરો ત્રીજો મહાવ્રત પીંડે બેઠો. આ.

કોઈ સતીરો શીલજ ખંડે, કોઈ પાલી રાખે ધર્મ જાણી,
પાલણ વાળાને પાપ બતાવે,ચોથો મહાવ્રત ભાંગણુરી આનીશાણી.આ
મમતા મોહ માયામે લાગો, ખોય દીયો વૈરાગ ને મમતા ભારી,
ઉટાલાને લેને પરી અહવધારે, જીણ પંચ મહાવ્રતરો કીઓ સંહારી.
પડિમા ધારીતો શ્રાવક હુવે, શ્રમણ ભુયા શ્રાવકને દાખ્યો,
સાધુની પેરે લેવેસું દેવે, ઈણમેહી મુરખ પાપ ભાંખ્યો, આ.
માસ અગ્યારે તાઈ શ્રાવક, પરાયો માંગીને ખાવે,
લેણવાલો તરેને દાતારજ હુએ,તોઇસી કરણી વીરજી કાને ભતાવે. આ
કરણ કરાવણને અણું મોદન, પડિમાધારી હુવે પાપનો ત્યાગી,
પોતે વોરે ને પેલા કને માગે, પાપ હુવેતો પડિમા ભાગી. આ.
અંબડજીરા સાતસે શીષ્ય, સુત્ર ઉવવાઈમેં અણસણ લીધો,
અંતકાળે તીણે પાપજ ત્યાગો,જઠે અંબડજીને નમોથુણં કીધો. આ.
સાતસે હુવા આરાધીક, ભાંખ ગયા તીરથરા નાથો,
ઈણ વંદણામે પાપ બતાવે, આ દેખો વિટલ્યારી વાતો. આ
શ્રાવક કરે પોપા સમાયક, સુત્ર દોયકરણ તીન જોગ,
ઈણવૈયાવ ચમેં પાપ બતાવે, જ્યારા જોગમે લાગો રોગ. આ.
અજ્ઞાની વલી એમ બોલે **વૈયાવંચકરે, જેરાખી આગાર**,
તો પોપામેં પાપ કરે કરાવે, તો ઉદીસેં વીટલ્યારાઆચાર. આ.
કોઇ કહે માસ ખમણ હુંકરસ્યું, એક રોટીને રાબ પાણીરો આગાર,
તો થારે માસખમણ ઉકહેજહોવે, એકપાણીવિના સહુઆ પરીહાર.
કરણ કરાવણને અનુંમોદન, પોપામેં પાપ આગારજ રાખે,

જીણરે પોષો કીમ કહીજે, ઉલટ બુદ્ધિ કુમારગ ભાંખે, આ.
શ્રાવકરે પહીલે વ્રતમેં, ત્રસ જીવનમારે સુત્રમેં ઘાલ્યો,
જીવ છોડાયા પાપ હુવેતો, ઉતો પચખાણ કહે નહીં ચાલ્યો, આ

ઢાળ ૮ મી.

કયું દયા દાન ઉથાપોરે કુમતિ, કયું દયા દાન ઉથાપો. એ ટેક.
પ્રતિમા ધારી શ્રાદ્ધ સાધુ સરીખો, દોષ બયાલીસ ટાળે;
તીન ઉત્તમને વેરાવતા કુએ, કયું બોલો જુઠ પંપાળ રે. કુમતિ. ૧
કોનસેં સુત્રે પાઠ દીખાડો, જદી પ્રતિતજ આવે;
આગમ પૈતાલીસેં પાઠ ન લાધે, જો માથાફોડ મરજાવે રે. કુમતિ.૨
પ્રતિમાં ધારીકું દીયે એકાંત પાપ, તો દુજારો સ્યુંકેણો;
ઈમ સુણતાં સર્વદાન ઉથપ્યો, એકજ સાધુને દેણોરે. કુમતિ. ૩
દાન દયાકી જડહી કાટી, જુક્તી લગાવે જુઠી;
વીર પ્રભુને ચુકા બતાવે, જ્યારે હીયેરી ફુટી રે. કુમતિ. ૪
સાધુ શ્રાવક દોનું રત્નારી માલા, સુત્રે કહી જીનરાજ;
શ્રાવકને કહે જેરનો બીટકો, કહતાનન કટાલાજે રે. કુમતિ. ૫
ઢીલા પાસથા હીણાચારી, કપટી કહીએ પુરા;
નિગુરા અવગુણ ગાવણ સુરા, સાધ નહીં ભંડ સુરા રે. કુમતિ. ૬
શ્રાવક સાધુ પ્રતિમા ધારીકું, દોનુંને શુદ્ધ વહીરાવે;
બારમો વ્રતતો ચોડે દીખાયો, પણ મુરખ ભુલજાવે રે. કુમતિ.
ચાર સંઘને સાતા દીધી, સનંત કુમાર અધિકાર;
ત્રીજા શતકકે પહેલે ઉદેશે, પણ મુંઢ ન સમજે લગાર રે. કુમતિ.૮
જીવ બચાયામેં નફો ચોડે, ગોસાળો વીરે બચાયો;

જબ બોલણુંકા રસ્તો ન લીધો, તબ વીરકો ચુક દીખાયો રે. કુમતિ·
હરીણાદિક બહુ જીવ બચાવા, સાધુ પણ જુઠ બોલે;
પ્રથમાંગે સુત સ્કંધ બીજે, અધ્યયનત્રીજેચોડેપાઠઅમોલરે.કુમતિ.૧૦
ઇત્યાદિક દાન દયાકી ચર્ચા, પણ મુરખ ઉલટી તાંણે;
મુનિરામ કહે હઠ ગ્રાહી મહોવો, કીજો સુત્ર પ્રમાણે રે. કુમતિ. ૧૧

ઢાળ ૯ મી.

અરીહંત દેવરી વાણી સુણને, કરજો સમકીત શુદ્ધજી,
ન્યાય મારગરો નીરણો કરને, ટાળો કુમતી વિરૂદ્ધજી આગમ. ૧
આગમ અર્થ વિચારી દેખો, મત કરો મનરો જાબજી,
હીયારેજો સહુ ડાઇ ખાંચો, કાંઇ ગમાવો આબજી. આગમ. ૨
અંગ ઉપાંગ જે જીનવર ભાંખ્યા, જયારી ન માને વાતજી,
નવ છ લેસ્યા કહે ભગવંતને,બોલે જુઠ મિથ્યા તજી. આગમ.૩
પાપ અઢારે જીણ નહીં પચખ્યા, તીણ મેં પાવે ભુંડી લેસજી,
નીરજીમે ભુંડી લેસ્યા વતાવે, જીકો જ્ઞાની નહીં દરવેશજી. આગમ. ૪
સર્વ વ્રતિમેં કહી છ લેસ્યા, તે તો દ્રવ્ય પીછાણજી,
ભાવે પરૂપે કઇક ભોળા. મુરખ મુંઢ અજાણજી. આગમ. ૫
ઉતો ભાવ કહ્યા ભગવતિમેં; ઇણમેં નહીં સંકા કોયજી,
પેહેલે શતકને પેહેલે ઉદ્દેસે, સહુ વાંચીને જોયજી. આગમ. ૬
સાધ સરાગી ને વિતરાગી, પ્રમત્ત અપ્રમત્ત બોલજી,
દોઈ મેં ભાવ ભુંડા નહી પાવે,જુઓ આંઠ હૈયારી ખોલજી. આ. ૭
કૃશ્નાદિ તીનું ભાવ લેસ્યામેં, કહ્યો સંજમરો નાકારજી,

પહીલે શતકને બીજે ઉદ્દેશે, લેજો સુત્ર ભગવતિ ધારજી. આગમ.૮
એહીજ ભાવ ચલ્યા ઠાણાંયંગમેં, ત્રીજે ઠાણે દેખજી,
સુત્રનો પાઠ ઉઘાડો બોલે, તીણમેં નહીં મીન મેખજી. આગમ. ૯
ભાવ લેસ્યા રહે શુદ્ધ તિનું, વ્રત લખણ પરીણામજી.
કૃશ્નાદિક આવે તે દ્રવ્યે, એમ ભણે ભદ્રબાહુ સ્વામજી. આગમ.૧૦
કર્મ ગ્રંથ મેં પ્રગટ દેખો, વરજી છઠે ગુણઠાણજી;
ભુંડી લેસ્યા ભાવે નહીં પાવે, લેજો ચતુર પીછાણજી. આગમ.૧૧
ગુરૂગમ ભાવ લેસ્યા નહીં ધારી, ચુંહીપરૂપે કુંઢજી;
છ લેસ્યા વીરજીમેં બતાવે,તે મહા મિથ્યાત્વી મુંઢજી. આગમ. ૧૨
દ્રવ્ય ભાવ લેસ્યા નહીં જાણે, પંડીતનામ ધરાયજી;
ન્યાય બતાવે જ્યારીવાત ન માને, સારી અકળગઈ ડપટાયજી. ૧૩
દ્રવ્ય તણી જે ટીપ દીખાલી, કરે ભાવરી થાપજી,
જીનવર વચન ઉથાપે ભોળા, જારે પોતે પાપજી. આગમ. ૧૪
છ લેસ્યા ભગવંતમેં ભાંખે, મનરીચોજ લગાયજી;
અંગ ઉપાંગે ચાલી હુવે તો, ઘોને પાઠ બતાયજી. આગમ. ૧૫
ખબર વિના તો ખોટ પરૂપે, વલી થોથી કરે ડફાંણજી,
હોઠ **ભઠારક** નીન્હવઠાલા, પલ્ય મારગરા જાંણજી. આગમ. ૧

ઢાળ ૧૦ મી.

સુણ ચેલા મોરાની—એ દેશી.

બીગરારી છતરી મે જોય, ભીખન દિધો રોય,

રઘુપતિજી સ્વામી, મુઝને બહારે કાઢો મતીજી. ૧
ભીખન કરે અરદાશ, હું રહું તમારી પાંસ,
રઘુ'રતજી સ્વામી, હાથ જોડી કરૂં વિનતીજી. ૨
રઘુપત બોલ્યા વાણ, તું તો મુરખ અજાણ,
સુણ ભીખન ભોળા, તુઝને હું રાખુ નહીંજી. ૩
દોયવાર પ્રાયછિત દીધ, મેં તુને સૂત્રની શિખ દીધ,
સુણ ભીખન ભોળા, ખરા ખરી વખત હુઈ તિસરીજી. ૪
ભિખન વંદણા કરી આય, પુજ હાથ નમાયે દે રાય,
સુણ ભિખન ભોળા, જદ ભિખન મનમાં શંકિયોજી. ૫
ભિખન હુવો દિલગીર, નયણે વરસ રહ્યા નીર.
રઘુપતજી સ્વામી, મેં વિચાર્યો પ્રરૂપીયોજી. ૬
તું ખોટી શ્રધા દે છોડ, નહીતર આહાર પાણી દેસું તોડ,
સુણ ભીખન ભોળા, ઈણ શ્રધાસું વાત બને નહીજી. ૭
સુણો સદ્ગુરૂજી દયાલ, માહરે શ્રધારો લાગો જંજાલ,
રઘુપતજી સ્વામી, આજ પછી પરૂંપું નહીજી. ૮
વાંઝણીને માહરી માય, એતો નહી સુણ ભાય,
સુણ ભિખન ભોળા, દો દો વાત બને નહીજી. ૯
એકલો રહેણો કબૂલ, નહી ધારૂ આ શ્રધા મુલ,
સુણ ભિખન ભોળા, રઘુવીર વાણી બોલીઆજી. ૧૦
થેં જાણે એકલો હોય, પણ માહારે લારે ઘણા જોય,
રઘુપતજી સ્વામી, ભિખન વાણી બોલીયોજી. ૧૧
તું કુમતિ કુમત ચલાય, કદી સઘળાં સું ફેર જાય,

સુણ ભિખન ભોળા, જીણને ટોલામાં રાખું નહીજી. ૧૨
એટલું કહી દિયો છટકાય, પુજે ભિખન દિયો વોસરાય,
સુણ ભિખન ભોળા, માહરે માઠી ગતિ નહી જાવણોજી. ૧૩
તું તો કુપાત્ર થાય, તેં દયાને દીધિ ઉડાય,
સુણ ભિખન ભોળા, માહરે થાસું પુરો પડે નહીજી. ૧૪
માહરે મુગત જાવણરો કોડ, તીણસું થાને દીયો મેં છોડ,
સુણ ભીખન ભોળા, માહરો સંજમ માહરી કનેજી. ૧૫
થારી માને સુરખ વાત, જ્યારે હોવે બહુલી ધાત,
સુણ ભિખન ભોળા, મેં તુને અછી તરે પરખીયોજી. ૧૬
તું ગ્રહસ્થ પણારીમાય, માય બાપને દુઃખ દાય,
સુણ ભિખન ભોળા, તો ગુરૂનો કોઠો કિણ ઠારસેજી. ૧૭
જે ગુરૂનો નિંદનીક થાય, તે ભ્રષ્ટ કહ્યો જીનરાય,
સુણ ભિખન ભોળા, મુગતિ મારગ જીણરે દોહિલોજી. ૧૮
એ થઈ પેહેલી ઢાલ, સુણજો વાત રસાલ,
સુણ ભીખન ભોળા, માનસાગર એણીપેરે કહેજી. ૧૯

ઢાળ ૧૧ મી.

અલબેલાની—દેશી.

સમકિતમેં શાંસો પડયોરે લાલ, વ્રતમેં પડગઈ ચુકરે ભવિકજન;
કેઈ ભડકિને અળગા થયારે લાલ, ધર્મ દીયો કેણે મુકરે ભ૦—
પાંખંડિયારી સંગત બુરી રે લાલ. ટેક.

જૈન વાણી વિઘટે ઘણીરે લાલ, ન બેસે તે કેટલા ને દાયરે ભ૦
એકકુજુગતિ લગાયનેરે લાલ, દિયે દગો લલચાયરે. ભ૦ પા.
અંતર નયન નઉઘડ્યારે લાલ, ન લાધ્યો ધર્મનો મર્મરે. ભ૦
અજ્ઞાની કષ્ટ કરી મરેરે લાલ, કોઈ બાંધ્યા રહ્યા ગાઢા કર્મરે. ભ૦પા.
વિનય મારગને વિગોવિયોરે લાલ, દયા વિગોવિ દપટાયરે. ભ૦
રાતદિન સાંશે પડયારે લાલ, એમ વ્રત ગયા વિલખાયરે. ભ૦ પા.
ક્રોધમાંહી કલિયારહેરે લાલ, માન માંહી નવી માયરે. ભ૦
માયાં મન રાખે ઘણીરે લાલ, લોભે રહ્યા લલચાયરે. ભ૦ પા.
આપ કામ કરે અસાધનારે લાલ, દે અવરાશીર આલરે. ભ૦
સૂત્ર ન્યાય સમઝે નહીરે લાલ, પછે કથે આળ જંજાળરે. ભ૦ પા.
વખાણમેં વિખવા ફરેરે લાલ, રાગદ્વેષ વશ થાયરે. ભ૦
સુણી સુરતાશકે ઘણારે લાલ, આધર્મ કિયો કિમ જાયરે. ભ૦ પા.
ધર્મ દયા એકાંતે ઉપદેશેરે લાલ,સૂત્ર આમનાય અવિહીનરે ભ૦
અગપર લગતી લોકનેરે લાલ, તે ફીરસે બહુ દીનરે. ભ૦ પા.
ટોળાશું ન્યારા રંહેરે લાલ, આપ પ્રરૂપે એમરે ભ૦
મેંતો સુધો સંજમ પાલસારેલાલ,માહરેસમકિત વ્રતશું પ્રેમરે.ભ૦ પા.
પેઢિ જમાવણ કારણેરે લાલ, એમ કરી રહ્યા પાખંડરે. ભ૦
દાનદયા ઉથાપવે કરીરે લાલ, વ્યાપ્યો મિથ્યાત્વ પ્રચંડરે. ભ૦પા.
એમ પાખંડિયારા પાખંડઘણારારે લાલ, તેતો કહ્યાકડેલગજાયરેભ૦
દુષ્ટારી સંગતબુરીરે લાલ, ઋષિરાયચંદજી કહેચિત્ત લગાયરે.ભ૦પા.

ઢાળ ૧૨ મી.

હો ભાઈ સેવો સાધુ સયાણા—એ દેશી.

સામાયક પડિકમણા શિખ્યા, વળિ શિખ્યા બોલને ચાલ;
પછી કુગુરૂને કાને પડિયા, કાંઈ વટલ્યા વણિકના બાલરે.
ભાઈ નિન્હવ, સંગ નિવારો. ૧
દેવ ગુરૂ લોપીને બેઠા, આપ મતિ મન હીણ;
નગરા ગુરૂવિણ ગોથા ખાવે, તે તો દુઃખીયા દીનરે. ભા૦ નિ. ૨
શરમ વિહુણા સામટા મળીયા, ધર્મ કરણને હેત;
સમજણ વિણ શ્રધા પકડાવે, મુરખ મુરખ સમેતરે. ભા૦ નિ. ૩
આખિ સાખિ કોકામારે, મુલ ન સમજે ભેદ;
એહવા અનર્થ કેઇ ઉપના, કરતા ધર્મ ઉછેદરે. ભા૦ નિ. ૪
દયા દયા પોકારે મુંઢ, દયા ન સમજે મુલ;
દયા તણો જો નિર્ણય પૂછે, તો કરી દેવે કુશુલરે. ભા૦ નિ. ૫
અનુંકંપાથી અલગા નાશે, જે સર્વ ધર્મનો અંગ;
આતમ ક્ષેત્ર સમારણ સુધિ, તેનો મુકાવે સંગરે. ભા૦ નિ. ૬
દયા ધર્મનો દાટજ વાળ્યો, કરતા કર્મનો કિચ;
આપ બુડે અવરાને બુડાવે, એહવા નિનવ નિચરે. ભા૦ નિ. ૭
આગમને તો મુલ ન માને, તો અવરાની શી વાત;
પરંપરાની ખબર ન કાંઇ, કરે ધર્મની ઘાતરે. ભા૦ નિ. ૮
ગુરૂ આમના વિણ શ્રધા પકડાવે, વળી ચડાવે ડાકડમાલ;
તેતો અનંત સંસારી ભાંખ્યા, એમ બોલે ઉપદેશ માલરે. ભા૦ નિ. ૯

વિનય મુકી અવિનય આદરીયો, જીણુમે આગેવાન;
શ્રધાવિહુણા સામટા બેસે, કરતા જુઠ દફાણુરે. ભા૦ નિ. ૧૦
ગુરૂ દ્રોહી મહા મોહની બાંધે, દશા સુત ખંધ છે સાખી;
આસાતના મહા પાતિક મોટો,નર્ક ત્રિજંચ ગતિ દાખીરે.ભા૦નિ.૧૧
સ્યાદ્વાદ આણા જીનવર કેરી, વધારે જીણા શું રંગ;
મ્હારે તો ગુરૂ દેવ પસાએ,છુટયો મિથ્યા તનો સંગરે. ભા૦નિ.૧૨
સર્વ સત્તા એક સત્તા દેખો, સર્વ ભુત એક ભુત;
ગુણઠાણાના ક્રમ વિચારી, ધર્મ કરો અદ્દભુતરે. ભા૦ નિ. ૧૩
એમ જાણી સુગુણા નર નારી, સેવો ગુરૂ ગુણવંત;
નિન્હવ સંગ નિવારણ કારણ,એમ ભાંખે સુધા સંતરે. ભા૦નિ.૧૪

ઢાળ ૧૩ મી.

દુહા.

નિન્હવની શ્રધા બુરી, મત લગાવો અંગ;
ઝેર સરીખી જાણીયે, કોઈ મત કરજો સંગ. ૧
ઉપદેશ જેહનો અતિ બુરો, જાણો વિખનો કંદ;
ભવ્ય જીવોને બિગાડવા, મોટો માંડયો ફંદ. ૨
નિન્હવ વિચરે જીણદિશે, કરે ધર્મની હાણ;
રાગદ્વેષ વાધે ઘણા, કોઇ ભૂલે મૂંઢ અજાણ. ૩

ઢાળ.

ચંદ્રગુપ્ત રાજા સુણો—એ દેશી.

ભિખને મત કાઢયો બુરો, દુષમ કાલ મોઝારોરે;

ગુરૂ દ્રોહી ગુણ ઓલવે, તવ કાઢયો ગચ્છથી બારોરે. બી૦ ૧
મુરખને ભેળા કરી, વધારે આપણી લાજોરે;
દયાને દાન ઉથાપીઆ, કરે મોહ મિથ્યાતને તાજોરે. બી૦ ૨
દેશ નગર પુર વિચરતો, એતો લોકોને ભાંખે એમરે;
વ્રત ધર્મ તુમે આદરો, અવ્રત પાપનું ઠામરે. બી૦ ૩
પણ વ્રતાવ્રત જાણે નહી, જે નિશ્ચયને વિવહારોરે;
આગમ તો ઉલટા પડ્યા, જારી સુધ નમુલ લિગારોરે. બી૦ ૪
શ્રેણીક સમકિત પામીઓ, તારે દેશ દંડેરો ફેરાયોરે;
કોઇ જીવ મારણ પાવે નહીં, એમ સાતમાં અંગમે વાયોરે. બી૦ ૫
પડિમા ધારી મુનીવર ભલો, ઉતરીયો થાનક માંયોરે;
અગન લાગી અણચિંત્તવી, એતો ધીરજવંત છે પ્રાયોરે. બી૦ ૬
જાને નિકલવું કલ્પે નહી, તીહાં શ્રાવક દેખે કોયરે;
તે કાઢણ જો આવે પરો, એતો નિકલ જાવે દોયરે. બી૦ ૭
અભિગ્રહ વ્રત અણગારજી, જે કો દ્રવ્ય દયા દ્રઢ રાખીરે;
તો અવરા કીમ છોડશે, મૂંઢ જુવોને આંખ ઉઘાડીરે. બી૦ ૮
કોયા કાનની કુતરી, તે તો ઘર ઘર ગોથા ખાવેરે;
આદર કોઈ આપે નહી, એતો જીહાં તીહાં ધુરકાવેરે. બી૦ ૯
ભુંડ સુવર કણ છોડને, વિષ્ટા મેં મુખ ઘાલેરે;
અવનિત માણસ એહવા, તેહ? ધર્મ કીમ ચાલેરે. બી૦ ૧૦
લખમી આવી ઘર આંગણે, તવ ઉઠયો દંડો સાઈરે;
પગે ઠેલીને કરે પરી, તુમે વન પધારો બાઇરે. બી૦ ૧૧

તિમ નિન્હવ નિગુણા થયા, જામે ગુણ ન લાભે એકરે;
સૂત્ર ન્યાય સમજે નહી, એતો ગ્રહી મિથ્યાતની ટેકરે. ભી૦ ૧૨
આપ મતિ અવલું કરે, તેને કોણ સુધારણ હારેરે:
મત હીણા જે માનવી, તે ભુલી જાય ગેમારેરે.

ઢાળ ૧૪ મી.

નિત્ય જાપ જપો નવકાર વાળી—એ દેશી.

ઈણ જગતમેં કેઈ નરનારી, કેઈ જોગી જતિ ને વળી ભેખધારી.
જ્યાને ખોટી સર્ધા લાગી વાલી, યાતો મત ગ્રાહી મત રહ્યા ઝાલી.
બાપરા તો પંડમેં ફસીયા, વળી ધોરી શ્રાવક હુઇને ધસીયા,
પણ સમકીત વિણ શ્રદ્ધા ઠાલી. યાતોમત ગ્રાહી મત રહ્યા ઝાલી.
સુત્રરો ન્યાય નયણ નહી સુઝે, વિના બતલાયા ધુધુડાઈ ગુજે.
બુદ્ધિ બાતા કરે કાલિ. યાતો મત ગ્રાહી મત રહ્યા ઝાલી.
મન મેલા ને મોઢે મીઠા, મેં તો ઈસા મનુષ્ય કેઈ નયણે દીઠા,
જીકે ભોલારે કુબુદ્ધિ દેવે ધાલી. યાતો મત ગ્રાહી મત રહ્યા ઝાલી.
છિદ્ર જોવેને છલમેં ખેલે, ખરા રો ખોજ ખોટામેં ઠેલે,
જ્યારી જીભ દુર્ગંધરી નાલી ચાલી. યાતોમત ગ્રાહી મત રહ્યા ઝાલી.
કદિક સાધારે કને આવે, તોપણ ઉઠતા ઓગુણ લેજાવે,
બારે જાય ચલાવે કેઈ બંગાલી. યાતો મત ગ્રાહી મત રહ્યા ઝાલી.
હુકડ મનુષ્ય તો હઠ તાણે, પણ વિધરી તો વાત નહીં જાણે,
મોહ મિથ્યાત્વમેં રહ્યા માલી. યાતો મત ગ્રાહી મત રહ્યા ઝાલી.

મન મતિયા વાત નહીં માને, ચવડે કહો અથવા છાજે,
જ્યારા હીયેરી અકલ પરિહાલી, યાતો મત ગ્રાહી મત રહ્યા ઝાલી
મત ગ્રાહી મત કોઇ નહીં છોડે, ઋષિ રાયચંદ કહે ગ્યાનરે ઘોડે
બોલ્યું બેસે નહીં સાલો સાલી. યાતો મત ગ્રાહી મત રહ્યા ઝાલી
પાલીસારો પીપીડે ચોમાસો, ચતુરાં ચિત્ત માંહે વિમાસો,
પાપરો પંથ તમે દેજ્યો ટાળી, યાતો મત ગ્રાહી મત રહ્યા ઝાલી.

ઢાળ ૧૫ મી.

દુહા.

આચારાંગ સુત્ર મધ્યે, કહ્યો સાધ આચાર,
ભિન ભિન કરને ઓલખ્યો, જીમ પામો ભવપાર, ૧
જો કરણી દુઃકર કરે, તો નકરે પરનિંદ,
નિંદાસેં કરમ વધે, કહ્યો સિદ્ધાંત જીણંદ, ૨
દુખમ આરો પાંચમો, વધીઓ દ્વેષ અપાર,
ભેખ દેખી ભુલો મતી, ઓલખજો આચાર, ૩
જીનવર વચન ઉથાપને, થાપે અપનો મત
તે પાખંડી સારીખા, રૂલસે ચારૂગત. ૪
યતઃ કંચન તજવો સેહેલહે, ઓર ત્રીયાકો નેહ
માન બડાઈ ઇરષા, દુઃર્લભ તજવા તેહ, ૫

ઢાળ.

સુરીજન કર્મ સમો નહીં કોઇ— એદેશી.

દશ વિકાળીક સુત્રમાંહી, ચાલ્યા બોલ ચાર
પીંડ શિજ્યા વસ્ત્ર પાત્ર. ભોગવે શુદ્ધ અગમારરે,

પ્રાણી સમજે આચારમે વિરલા
અસણપાણી ખાદીમ સ્વાદીમ, નહી લગાવે દોષ
મુહાદાઈ મુહાજીવી, પામે દોનું મોખરે, પ્રાણીસમજે ૨
અઢારે પ્રકારકા સ્થાનક ચાલ્યા, તીણમે સાધુરેવે,
હથી પશુ પંડગહુવેતે, મનકરી નહી સેવેરે પ્રાણીસમજે ૩
કેઈ કહે સ્થાનક માંહે, સાધુને નહીં રહણો,
કેસો દોષ લાગે સાધુને, પાછો તીણને કહણોરે પ્રાણીસમજે ૪
આધા કરમી દોષ બતાવે, સ્થાનક સાધાકાજે
નીપે ગુંપે આછો કરાવે, વલી સાધાને નામે વાજેરે, પ્રાણી. ૫
પાછો તીણને પ્રત્યુતર દેણો, સાધુ નામે વાજે થાન,
યથા દ્રષ્ટાંતે કોઈકનર, સંજમ લીઓ બુદ્ધિવાનરે પ્રાણી. ૬
લારે જીણરી સ્ત્રી જાયગા, તીણરે નામે વાજે,
કાંઈ દોષ લાગે સાધુને, કહ્યાશું ભર્મ ભાજેરે પ્રાણી. ૭
અથવા સાધુ મુકતી બીરાજ્યો, આવ કર્માને કાપ,
તે શરીર મુનિવાજે પ્રજાલ્યા, કાંઈ સિદ્ધાને લાગેપાપરે,
કુમતિ કયું કુઓ નીંધા કરને એઆંકણી પ્રાણી. ૮
ઈણ ચર્ચામેં ચતુર સમજે, નહીં સમજે બોગા
નિંદાકરી કરે આત્માભારી જાણો ચારૂં ગતિ જોગારે, કુમતિ ૯
આચારાંગ દુજા સુતસ્કંધે, અધ્યયન પેહેલો વાંચો,
વાંચીને તો નિંધા નિવારો અણુતા મતિ નાચોરે, કુમતિ ૧૦
નોરા દુકાના રાતા લાખુ લાવો, ઉતરો મજમે દેખી,

નીપે ગુપે આરંભકરે, ઉતરો કીમ કરો સેખીરે, કુમતિ ૧૧
યત્ર મમતા તત્રદોસા, કાંઈ થાનક દુકાન,
સુત્ર વાંચોને અર્થને ધારો, કયું કરો કુડા તોફાનરે, કુમતિ ૧૨
જીણ જાય ગામે અન્ય સાધુ હુવેતો, સહીરમે નહીં આવો,
જો આવોતો બારે કઢાવો, થે ચઉફેર તંબુ ખંચાવોરે કુમતિ ૧૩
તંબુ ખંચાવો જીણ જાયગા, ચોડે દોપ લાગે,
પછે ગૃહસ્થ કાંઈ તંબુ ખંચાવે, થેં કરો રેવણુરા ત્યાગરે કુમતિ ૧૪
નિત્ય ધરનોંમેપાણી ન લાવા, ભાખા બોલો એસી,
વારી બંધીયો પાણી લાવોઓ, સંજમ કેમ રેસીરે, કુમતિ ૧૫
પાણી નેંમેં એકાંતરે આસા, મતિ બીજાને વહીરાજે,
એક દીવસ તો પાણી ન દેવે, એકાંતરે થારે કાજેરે, કુમતિ ૧૬
નિત્ય પાણી છાયાં ભેલો કીયોથેં લાવો હાંડા ભરભર પાણી,
કપટાઇ કરી સંજમ ખોવો, ઈણમેં શોભામેં કાંઇ ખાણીરે,કુમતિ ૧૭
અધિકાઈ તો કાંઈ ન દીસે, દીસે અધિક કપટાઈ
નિંદા પીણુઈજાપે દીસે, એહ કરી અધિકાઈરે, કુમતિ ૧૮
બાઇ જાત શું પરચો ઈજાપેં વખત કુવખત ગણે નાઈ,
આધાકરમી આહાર ઇજાપે, એહ કરી અધિકાઇરે, કુમતિ ૧૯
અંગ વિભુખા પીણાઈ જાપે, હીએ વિચારી જોવો,
સ્થાપના સ્થાનક પ્રગટ સેવો તો સ્થાનક સ્થાનક સ્યું રોવોરે કુમતિ૨૦
ઇત્યાદિક વિચારી જોજો, જઠે મુર્છા તઠે દોપ,
રામચંદ્રકહે નીંદા નિવારો, તો પામ સ્યો મોક્ષરે કુમતિ ૨૧

સ્વામી વૃદ્ધિ ચંદ્રજી પ્રાસાદેજોડી, લાભ અધિકો જાણી,
દીલાહોસેં સોરીસા બલશે, લેસે આપમે તાણીરે, કુમતિ ૨૨

ઢાળ ૧૬ મી.

ઘર છોડી લીધી ગુરાંકને દીક્ષા, કોઈ દુખદાઈ હુવા ચેલારે,
ઉથાપ ગુરાંને મુર્ખ અજ્ઞાની, પડિયા ફરે એક લારે ૧
ટોલારા અવગુણ બોલે અજ્ઞાની, તીકે પ્રત્યક્ષ સાધારા દ્વેપીરે,
જો કીણરે મન હોવે શંકા તો અરૂબરૂ લ્યોને દેખીરે, ટો, ૨
સાધપણું કહે મેહીજ પાલા, હૈયારે બલ બોલેરે,
કર્મતણે વશ કયુંહી ન સુઝે, મોહ મિથ્થાત્વમે ડોલેરે, ટો. ૩
સંધા સાધાંરો પણ સમન કાંઇ, શીખ દીયાકરે કજીયારે,
દિનરાત કરે નીંદામેં પુરા, છોડી **લોંકરી** લજીયારે, ટો, ૪
હજારા સાધારી કરીકરે નીંદા, પોતે હોય બેઠા વૈરાગીરે,
આપ છંદા એકલા આજ્ઞા બારે, જાશું મુક્ત ધણેરી આઘીરે, ટો૫
શીતકાલ સદારહે ઉઘાડો, લુખી ખાવે એક રોટીરે,
પણ નહીં છુટી વિપત નીયારી, તેભેખ લેઈ હુવા ખોટીરે, ટો ૬
માસ માસ કોઇ કરે પારણું, સહે સુર્યેરો તાપોરે,
તો પણ ગરજ નસરે કોઇ, ખોયો નીંદા કરી આપોરે, ટો ૭
છીદ્ર ગવેખીને દુષ્ટ પ્રણામી, અધડસું શ્રાકરા ઠોઠીરે
બોલણ માંહે પણ બાકી ન કાંઈ, મુર્ખવત કીયા નવ કોટીરે ટો ૮
ક્રોધ માંહેતો સદારહે કલીયા, માનમાંહી નહીં માવેરે;
આપરી કિર્તી આપરે મોઢે, પડીયા લોગામેં પોવા મારેરે ટો ૯

દીવાળીયાને દીવાળીઓ સુઝે, સાહુકાર ને ઉડાવેરે,
એકરંગી થઇ ભેખ ધારી, ઘણા સાધાં સું જંગ મચાવેરે ટો ૧૦
મનમેં જાણે અમે ઉત્કૃષ્ટા, આચાર મે ઘણા ટોલારે'
સાધ સાધવી નજરે દેખી, બળે આંખ્યારા ડોલારે ટો ૧૧
પાણી છોડીને ધોવણ લેવે, પાંચ વિગય પરત્યાગીરે;
પણ ઇણ કાણીમે કળા ન કાંઇ, જ્યાંને વિપતની ધારી લાગીરે ટો ૧૨
લકડા જેમ તો કાયા સુકાઇ, જો નીંદા નહીં છુટીરે,
તો સિદ્ધ કહાવને પુજાવે, ત્યારી હૈયાનીલાડરી ફુટીરે, ટો ૧૩
આપ છંદા કપુત કુપાત્ર, ઘણી હૈયામેં ઘાતુરે
દુખદાઇ જીવ જવાસરીખા હુંકારે મુંગી વાતુરે, ટો ૧૪
ગુરૂ નિંદક મહા મોહની બાંધે, પાપ શ્રમણ તે પુરોરે,
દોય સુત્રામેં પાઠ ઉઘાડો, નિંદક લબાડી પુરોરે, ટો ૧૫
એકલા હોય અને અવગુણ બોલે, જ્યામેં કળા નહીં કાંઇરે,
સંપતી આવતાં કુટી કાઢી, વિપતિને નેડી બોલાઇરે, ટો ૧૬
ઉલટી બુદ્ધિ અળખામણી બોલે, ટોલારા અવગુણ ગાવેરે,
માઠી ગતિરા પાવણ પાપી; એળે જન્મ ગુમાવેરે; ટો ૧૭
નિંદક નિચ ઉઘાડા હુવા, જીણમેં પડે મત આંધારે,
મુર્ખમોહ અજ્ઞાનમેં ખુતા, હુય મેંઢા એકેલારા બંદારે, ટો ૧૮
લક્ષચોરાસીમેં ગોતાખાશે, રૂલસે દડો જીમ ડોટારે
ઉતકૃષ્ટી કાલ અનંતોભમસે, જ્યાં મત ઝાલ્યો ખોટારે, ટો ૧૯
ટાલદીયા ટોલાસું દુરા, અવીનયરો અવગુણ ભારીરે,

જ્યાને ટોલામેં ટકણો દોરો, જ્યારી જીવવહે ઘણી ખારીરે ટો ૨૦
પર ઉપગાર સઝાય એકીની, કોઈ રાગ દ્વેષ મતી જાણોરે
ઈણ ઢાળમેં ઉપગારજ દીઠો, સુણજો ચતુર સુજાણોરે ટો ૨૧
ઘણા સાધારી પ્રતીત રાખો, જું ઊતરો ચાહો ભવપારોરે,
સુખે સુખે જાશો શીવપુરમેં, વરતશે જય જય કારોરે, ટો ૨૨
શુદ્ધ શ્રદ્ધા સાધરો દર્શન; ઈણિસું રાખો પ્રેમોરે.
જીવરી ગરજ સરે ઈણિરીતે, રૂખીરાયચંદજીકહે એમોરે, ટો ૨૩
ટલોકડ પચીશીપુરી કીધી, પાલી શહેર મોઝારોરે,
સુણે સુણ હર્ષે પુન્યવંતપ્રાણી, દુષ્ટારે પડે ધિઃકારોરે: ટો ૨૪

સંપુર્ણ.

ઢાળ ૧૭ મી.

દુહા.

આપ હણે હણાવે નહીં, પરજીવારા પ્રાણ,
ભલો ન જાણે તીન જોગશું, એ નવકોટી પચખાણ ૧
જીવ ઉગારણ કાર્ણે, દે ઉપદેશ મુનિરાય;
છહુ કાય રાખણ ભણી, કહ્યો પ્રશ્ન વ્યાકર્ણ માંય, ૩
તિન કર્ણ તિન જોગશું, જો કોઈ દયા પળાય;
તિણને અભયદાનજ કહ્યો, દસમાં અંગરે માંય, ૮
અભયદાન નહીં ઓળખ્યો, દયારી ખબર નકાંય;
ભોળા લોગા આગળે, કુડા ચોજ લગાય, ૪

ઢાળ.

નનવ સાધારા ભેખમેંજી, બોલે એહવી વાય;
કીણુહી જીવરો જીવ તવનહી વંછણોજી, કહ્યોછે સુત્રમાંય,
ચતુરનર સમજો ગ્નાન વિચાર, ૧
જીવતવ મર્ણ નવંછે આપરોજી. કહ્યો સંથારા માંય;
દયા ઉઠાવણ કારણેજી, બોલે મુસાવાય, ચતુર ૨
એહવી કરે પરૂપણાજી, બોલી મેં બંધન થાય;
પલટ જાય પુછ્યા થકાજી, ભોળાને ખબર ન કાંય ચતુર ૩
સાપ સાંડ સિંઘ દેખીનેજી, ઝટક આધા ખીસ જાય,
થેં કહતાં જીવત વનહીં વંછણોજી, બોલીમેં બદલો કાંય ચતુર ૪
સીત નીવારણ કાર્ણેજી, કપડા ઓઢો કેમ,
છાંયે આવો કેમ ધુપથીજી, થારે નહીં જીવણરો પ્રેમ, ચતુર ૫
પેટમેં ભુખ લાગા થકાંજી, ભટકો ઠામો ઠામ;
થારે જીવણરી વંછા નહીં તો, અસન લેવો કીણ કામ ચતુર ૬
વાત પીત જવર આવનેજી, ઉપનો શરીરકે માંય;
ઔષધનો ઉદ્યમ કરોજી, જીવણ વંછયો કાંય; ચતુર ૭
કહે અસંજમ જીવ તવ નહીં વંછણોજી, મેંતો સાધ કહાય;
સંજમ જીવ તવ વંછયા ધર્મછેજી, આઆગે પલટ સીજાય ચતુર ૮
ફાંસીદે જાવે થારે સાધનેજી, કોઇ કુતો કાટે આય;
પડતા મુનીવર દેખનેજી, કીણ શ્રાવક લીયા બચાય; ચતુર ૯
દયા અનુકંપા આણીનેજી, એ મોટા મુનિરાય;

યો સંજમ જીવત વશ્રાવક વંછયોજી, ઈણમે પાપ કહોકીણ ન્યાય ચ.
કહે ગૃહસ્થરો સાજ નવંછણોજી, જીણ સું પાપ કહાયઃ
સંથારો ભંગાવે તેહની પરેજી, એસી કાઢે મુંહાસું વાય; ચતુર ૧૧
નો ગૃહસ્થ રીવંદણા નહીં વંછણીજી, વસ્ત્ર સતકારજ જાણ.
ઉતરાધ્યયન પેંતીસમેજી, યાવીર જીણંદરી વાંણ. ચ૦ ૧૨
વંદણા કરે કોઇ સાધનેજી, દે આદર સનમાન;
જીણમેં પાપકે ધર્મ છેજી, જોવો થેં છોડી માન. ચ૦ ૧૩
સંથારામેં ખાંણ પીવણ રાત્યાગછેજી, બોલણરા નહીં છે ત્યાગ;
ગૃહસ્થ બોલે સો નહીં કહ્યોજી, યો કલ્પ તણો છે માગ. ચ૦ ૧૪
ઈતરી સમજ પડે નહીંજી, જીણરે સમકીત કહીજે કેમ;
છકીયા મોહ મિથ્યાત્વમેંજી, બોલે મતવાળા જેમ. ચ૦ ૧૫
સંજમ જીવત વહોછો વંછણોજી, કહ્યો છે સુત્રમાંય;
પાણીમેં ડુબે સાધવીજી, સાધુજી કાઢે જાય. ચ૦ ૧૬
આજ્ઞારો ભંગકો નહીંજી, દયારા ભાવ પ્રધાન;
તોવીરે ગોસાળોબચાવીઓજી, જીણમેપાપ કહો કીણ જ્ઞાન. ચ૦ ૧૭
ગોસાળો પ્રભુ સાથે રહ્યોજી, શીખાયો પ્રવજર્યા દીધ;
વીર કહ્યો છે શ્રી મુખેજી, પાંચમેં અંગ પ્રસિદ્ધ. ચ૦ ૧૮
જીણને વીરે બચાવીયામેં, લાગ્યો કહોછો કર્મ.
ઈણ લેખે પાણીમાં શું સાધવીજી, કાઢયા કીણ વિધ હોસેધર્મ. ચ૦ ૧૯
કહે સાધને લબ્ધિ ન ફોરવીજી, કહી ભગવતી માંય;
વૈક્રયનો નામ દાખ્યો નહીંજી, ભોળાને દે ભરમાય. ચ૦ ૨૦

લબ્ધિ ફોરવી બચાવીયોજી, પાપ કહ્યા ઈણ તંગ;
શીતલ લેસ્યારો પાપ બોલ્યો નહીંજી, પંચમ અંગ સુચંગ. ચ૦ ૨૧
માયા કપટાઈ કરીજી, વૈક્રેય રૂપ બનાય;
આલોયા આરાધિક કહ્યોજી, શીતળ લેસ્યારો પ્રાયછીત નાય. ચ૦ ૨૨
વચન જોગ ચપળ છેજી, વિના ઉપયોગે જાય પલાય;
ગૌતમ ખલાયા આણંદ કનેજી, વીરને કઠે કહ્યો ન્યાય. ચ૦ ૨૩
ગોલા ચલાવે ભરમાયવાજી, બોલે મુસાવાય;
અકર્યા જોગ કામ કરે સહીજી, આગમ વ્યવહારી થાય. ચ૦ ૨૪
ચાર ગ્નાન ચઉદે પુર્વ ધણીજી, જે જે કામ કરાય;
મુલ ઉતર ગુણમેં દોષ લાગેનહીજી, કહ્યો સતકપચવીસમાંય. ચ૦ ૨૫
ધર્મ જાણી ગોસાળો બચાવીઓજી, કીમ નહીં રાખ્યા મુનિરાય;
જોવો વચન વરજ્યા મતી બોલજોજી, સહુ સાધને જીનરાય. ચ૦ ૨૬
જો પહીલે દીન વિહાર કરાવતાતો, દોસ નહી તીલમાત;
આઉસમો આણ પુગવોજી, કીમ ટાળે જગ તાત. ચ૦ ૨૭
મરગી મારવેર આવે નહીંજી, સમો સરણમેં સાક્ષાત;
હોણ હાર કીમ કરી ટલેજી, જોવો મુંઢ મિથ્યાત. ચ૦ ૨૮
કહે તિલરો થંભ બતાવિયોજી, ગોસાળે ઉપાડયો જાય;
હિંસ્યા થઈ વીર વચનથીજી, પીછે ઘણા કર્મ બંધાય. ચ૦ ૨૯
ચેંઈવિતલાવો ગૃહસ્થ ભણીજી, બોલે મુખ ઉધાડે વાય;
આહાર લેતા મારગ પુછતાંજી, નિત્ય સંજમ કીમ રહાય. ચ૦ ૩૦
કહે આહાર માર્ગ પુછતાજી, મેંનો કાંમી થાય,

ઉઘાડે મુખ બોલે તેહનેજી, ભલો નહી જાણ્યા મનરેમાંય. ચ૦ ૩૧
તો જીમ દીઠા તીમ ભાંખીયાજી, જ્ઞાનજ માંહી દેખ;
પ્રભુ હિંસા ભલી જાણી નહીંજી, જ્યાને દોષ ન લાગે પેખ. ચ૦ ૩૨
આચારાંગ સુત સ્કંધ પહેલડેજી, નવમેં અધ્યયને પ્રમાણ;
તીન કરણસું પાપ કર્યો નહીંજી, વીર કહ્યોછે જાણ. ચ૦ ૩૩
છદ મસ્તપણે પાપ સેવીયોજી, કેવલમેં બોલ્યા જુઠ;
આપ પ્રતિત રાખે થેં કેહેનીજી, થારે લેખે જાશે સિદ્ધાંત ઉઠ. ચ૦૩૪
કપટી બોલે કપટમેંજી, જાણ ન કીધો પાપ;
અજાણ મોહકર્મ વસેજી, ચુકગયા જીન આપ. ચ૦ ૩૫
કામ કીયા પ્રભુ જાણીનેજી, ગોસાળા ને બોલ્યા ન્યાય.
મેહેં થારી અનુકંપા ભણીજી, લેશ્યા મેલી કહી જીનરાય. ચ૦ ૩૬
જ્ઞાનવિના છોડ કીમ બતાવીયોજી, કીમ દાખ્યા તિલ સાત;
જાણ કાંમ કીયાને કહે અજાણછે, આઇ અચરજવાળી વાત. ચ૦ ૩૭
અજાણ પાપ કીયા થકાજી, ચુક હોવે જો કોય;
અનંતા જીન આગે હુવાજી, સઘળાહી ચુકા જોય. ચ૦ ૩૮
છદમસ્થ સાધુ ભગવંતરેજી, સમય સમય બાંધે કર્મ;
જ્યાં ન આખડીસેવી પાપનીજી, જુવો સુત્ર ભગવતિમેં મર્મ ચ૦ ૩૯
વીર પાપ કીયો કરાયો નહીંજી, પહીલે અંગ અધિકાર;
જ્યાં પુરસાને કહે ચુકી ગયાજી, જ્યારે બહુલ સંસાર. ચ૦ ૪૦
પ્રભુ ગોસાળાને બચાવીઓજી, જીણમેં હુવો છે ધર્મ;
એમ સઘળા એ જાણજોજી, મતી કોઇ આણો ભર્મ. ચ૦૧૪

કહે મુસાદિકને બચાવ લ્યોજી, પંખી મેલો માળા માંય;
પેટ દુખે કોઈ શ્રાવક તણોજી,હાથ ફેરો નહીં કીમજાય. ચ૦ ૪૨
એવો ચોજ લગાયનેજી, બોગાને દે બેકાય;
પોતે કામ કરે કેઈ ધર્મનાંજી, કેઇ નહીં કરાય. ચ૦ ૪૩
કહે અસંજમ જીવત વનહીં વંછણોજી, જુવો પોષો કેમ નેહ;
અંગસુ માંકડ ઉપન્જેજી, જાને પાળે નહીં ધરનેહ. ચ૦ ૪૪
પાણીમેં માખી ડરીજી, શીતકાળરે માંઈ;
મુહપતીમેં ધાલી સાજીકરોજી, જીવતવ વાંછો કાંઈ. ચ૦ ૪૫
મારા પાણીસું માંખી મરેજી, માને લાગે પાપ;
મારો પાપ ટાલણ સાજીકરાંજી, કરે એહવી થાપ. ચ૦ ૪૬
રાત અંધારી સુઝે નહીંજી, અથવા આંધો થાય;
બાજોઠ કપડાં સું આથડી, શ્રાવક પડીયો મુછાખાય. ચ૦ ૪૭
કો કોઈ ગૃહસ્થ આણીને કહેજી, થેં મોટા મુનિરાજ;
પાપ ટાળો સાજોકરો એહનેજી, યોમરેછે ગાવડબાજ. ચ૦ ૪૮
જબતો કહે હમ સાધછાંજી, શ્રાવક બેઠો કરાં કેમ;
મારે કાંઈ પ્રયોજન ગૃહસ્થસુંજી, બોલે પાધરા એમ. ચ૦ ૪૯
વ્રતી શ્રાવકને બેઠો કરો નહીંજી, માખીનેં સાજીકરાય,
જોવો પુરો અંધારો એહનેજી, ચોડે ભુલ્યા જાય. ચ૦ ૫૦
માંખી જીવાયા પાપ વલગે નહીંજી, ધર્મજાણે મનમાંય;
શ્રાવકને સાજા કીયાજી, ધર્મ ન સરધો કાંય. ચતુર. ૫૧
થારાપાણીમેં માંખી મરેજી, પાપટલ્યો એણરીત;

શ્રાવકને સાજ્જે કરો નહીં, થારી કુણમાને પરતીત. ચતુર. ૫૨
પાણીમાંસુ માખી કાઢલેજી, તીણને કહેછે ધર્મ;
શ્રાવકને સાજ્જે કરે નહીં, થારી સર્દ્ધારો નિકલ્યો ભર્મ. ચતુર. ૫૩
એમ કહ્યા જવાબ ન ઉપનોજી, કુડી કરે વીખવાય;
હવે સાધ કહે તે સાંભલોજી, છણ દોનારો ન્યાય. ચતુર. ૫૪
ગરીબ જીવાંને બચાવીયાજી, ઘટમેં દયા રહાય;
શ્રાવકને સાજ્જે કરે તો, એહ વાતે નીગુણા જગમાંય. ચતુર. ૫૫
કીણરે પુલાયા જાવે નહીંજી, મનમેં આણે દ્વેષ,
ગો કલ્પ નહીં મુનિરાજનોજી, વધે પ્રમાદ વિશેષ. ચતુર. ૫૬
કહે તલાવમેં જીવ મછીયા ઘણાજી, સલ્યો ધાન જવકેરો ખાય;
સાંઢ હુક્યો મુલાખાયવાજી,ગરીબ જીવાને થેંલ્યોબચાય. ચતુર. ૫૭
તીણને કહણો એ જીવ બચાવીયામેં, પાપ ન જાણું કોય;
અશુદ્ધ વ્યવહાર લોકીકમેંજી, તીણસું વરજે નહીં મુનીસોય. ચ૦ ૫૮
થારી જાયગામેં ચીડીયો મુવોજી, સુત્રરી કરણ સઝાય;
ધર્મ જાણી પરઠો બાહીરે, પાપ જાણોતો કીમ એપરઠાય. ચ૦ ૫૯
શ્વાન મંજાર મુવા પડેજી, થારે સઝાય નહીં થાય;
મુંજોડી પગ બાંધનેજી, નાખો થેં બાહીર જાય. ચ૦ ૬૦
તવ કહે હમ સાધછાંજી, ઉઠાવિસાં કેમ;
લોકામેં નિંધા હુવેજી, બોલે સુધા એમ. ચ૦ ૬૧
પંચેંદ્રી કલેવર સારખાજી, ચીડીયો પરઠો બાહીર જાય;
દુતો પરઠી ધર્મ કરો નહીં, ચોકીણ વિધ મીલસે ન્યાય. ચ૦ ૬૨

કલ્પ આજ્ઞામેં સમઝે નહીં, શુદ્ધ અશુદ્ધ ન જાણે વ્યવહાર;
દુકયા દયાતણી જડ કાઢવાજી, રૂલશે અનંત સંસાર. ચ૦ ૬૩
કહે ઉપદેશ દયા બચાવણોજી, વિધ નહીં જાણે કોય;
કુતા આવે આહાર ઉપરેજી, કેમ સમજાવો જોય. ચ૦ ૬૪
ડીચકારી કરી ઉંચો હાથ લેજી, ઉણુરો એહી ઉપદેશ;
શ્રાવકને આવણજાવણરો કેહેવોનથીજી, યાજોવો સુત્રનીરેહેમ ચ૦૬૫
જીવત વચાહે તે વરજે નહીંજી, ગોં કીયાનો ઉપદેશ.
નવજોગે કહી દયા પાલણીજી, ઈણમેં પાપ નહીં લવલેશ. ચ૦ ૬૬
વાવન કુદંસણી હુવેજી, સર્દ્ધા ભ્રષ્ટ નીકાંમ;
જીણરા સંગ **વરજ્યા** ઉતરાધ્યેયનમાંજી,ભાંખ્યાશ્રી વર્દ્ધમાન ચ૦ ૬૭
કનિરામજી કહે સાંભલોજી, છોડો પાખંડરો સંગ;
શહરમેં તર્ણો દોહીલોજી, ઇણ સું રાખો અવિચલ રંગ. ચ૦ ૬૮
અષ્ટાદશ વર્સ ચોરાણવેજી, પીપાડ કીયો ચોમાસ;
ધર્મધ્યાન રસરંગમેંજી, શ્રાવક હુવા હુલાસ. ચ૦ ૬૯

ઢાળ ૧૮ મી.

શ્રી શીમંધર સાહીબ મેરા—એ દેશી.

પડિમા ધારી આણુંદ શ્રાવક, પોતે પાપ ન કરાયોરે;
અવરાને કને નહીં કરાવે, અણુ મોદે નહીં મનમાંયોરે;
પડીમા ધર્મ શ્રી જીન આગ્યામેં ૧
તીણને તે સાધુ કીમ ન કહીજે, ત્રીજી ચોકડી બાકીરે;

અભિગ્રહ ધારી ઉત્તમ શ્રાવક, ઝેર બટકા કહેડાકીરે. પ૦ ૨
ત્રિવિધે ત્રિવિધે સર્વ પાપજ પચખ્ખા, શરીરને વોસરાવ્યો રે;
સૂત્ર ઉવ્વાઇને સંથારામેં, શ્રાવક કહ્યા જીન રાયોરે. પ૦ ૩
બાર ક્રોડરી દોલત ત્યાગી, છોડી છ કાયરો ગટકોરે;
વેદની કર્મ ઉદે ભુખ લાગે, ત્યારે ખાવે નીરવદ બટકોરે. પ૦ ૪
તીણુ ને કુપાત્ર કહે અજ્ઞાની, દીધારી અવ્રત બતાવેરે;
સુત્રમેં મુલ પાઠન ચાલ્યો, કુબુદ્ધિ દિયારો ચોજલગાવેરે. પ૦ ૫
સાધુ સરીખા કહ્યા સૂત્રમેં, દસા સુત સ્કંધ સાખીરે;
મુક્તિ મારગ સાધનને યા કરણી, વીરજીનેશ્વર યા ભાંખીરે. પ૦ ૬
સાવદ્ય આરંભ મુલ ન દીસે, આહારરા દોષણ ટાળોરે;
તપસા ધર્મ ધ્યાન કરીને, નિજ આતમ અજવાળોરે. પ૦ ૭
ઉત્તમ વ્રતના ગુણ અણુમોદે, હાથે શું હરખે વેરાવેરે;
જીણને ધર્મ ન કહે મિથ્યાત્વી, પાપ કીસી વીધ થાવેરે. પ૦ ૮
કહે અજ્ઞાની તીણુને દીધાનો, પરિત સંસાર ન ચાલ્યોરે;
જીણને દીધાનો વ્રત હોવે તો, સુત્રમેં કેમ ન ઘાલ્યોરે. પ૦ ૯
તિણુને કઇજે આરજાને દેઇ, પરિત સંસાર કેણે કીધોરે;
કેવળીને દીધાનો વ્રત નચાલ્યો, ઓ કેમ માનીયેં લીધોરે પ૦ ૧૦
અવ્રતની ક્રિયા શ્રાવકને ટાળી, સુત્ર ભગવતી મોઝારોરે;
વીરજીણેશ્વરયાકરણી બતાવી,તીણુનેદીધાનોપાપનહીંલગારોરે. પ૦૧૧
અગ્યારમી પડિમામેં શ્રાવક, પરાયો માગીને ખાવેરે;
આપ તરે ને દાતારજ ડુબે, યાકરણી જીન કયું બતાવેરે.. પ૦ ૧૨

ડાંકો બંગાળો ને કામરૂદેશે, વિદ્યામંત્રી ધુતારોરે;
અચરજ આવે ઈણસરધારા ગુરૂરો, એ ધર્મ શીખાયો કેવાડોરે. પ૦ ૧૩
પડિમારી ભગવંતે આજ્ઞા દીધી, સુઝતો માગીને ખાવેરે;
જાને દીધાનો પાપ હુવે તો, વેચોરસુંઅધકા થાવેરે. પ૦ ૧૪
દ્રવ્ય ધન તો ચોર લઈ જાવે, ત્યારે પાપ ન આવેરે;
એ માલ લે જાવે ને પાપ દેજાવે, વિશ્વાસઘાતિ કહાવેરે. પ૦ ૧૫
ડાકણને જદી વીરજ વલગે, પીરણ પરાયો જુવેરે;
જ્યું પડિમા ધારીને, ભુખ લાગે જબ, લોગાને જાય ડબોવેરે. પ૦ ૧૭
ડાકણને કોઇ મંત્ર શીખાવે, તેને પણ પાપજ આવેરે;
જ્યું ભગવંતે યા કરણી, બતાવી, જીણમેં નિન્નવ પાપ બતાવેરે. પ૦ ૧૭
કરણ કરાવન ને અણુમોદન, પડિમા ધારી પાપનો ત્યાગીરે;
આગલ્યાપાસે જઇને માગે, પાપ હોવે તો પડિમા ભાગીરે. પ૦ ૧૮
પાપ કહે તેહને પુછી જે, પડિમા કેમ સધાયરે;
પાછો અન્યાય કહે અજ્ઞાની, મનરો કુહેત લગાયરે. પ૦ ૧૮
તિણને દીધા ગુણવત હોવે તો, સાધુજી કીમ ન દીયેરે;
સાધુને દેવારો કલ્પ હુવે તો, તીણરો ન્યાય સુણીયેરે. પ૦ ૨૦
જીણ કલ્પીને સાધન દેવે, થીવર કલ્પી આહારોરે;
ઈણ સરધા લેખે શ્રાવકને દેવે, જીકે કેમ પામે ભવપારોરે. પ૦ ૨૧
સાધુ તો દોનુને નહીં દેવે, પણ પાપ ન જાણે લગારોરે;
શ્રાવક તો ગુણ જાણી દોનોને, દેવે નીરવદ આહારોરે. પ૦ ૨૨
સાધુજીને અનપાણી ન દેવે, જીણમેં શ્રાવકને પાપ બતાવેરે;

થીવર કલ્પી જીન કલ્પીને નદેવે, આ ઉલટી ગલામેં આવેરે.૫૦ ૨૩
કહે મિથ્યાત્વી પાછો ઘર આવે, જદ પડિમા પુરી હુઈ જાવેરે;
પછી આરંભી કરે કરાવે, એ પાપ દાતારને આવેરે. ૫૦ ૨૪
ઈણ લેખે કોઇ શ્રાવક સાધાને, ઘ્રત બહુ વોરાવેરે;
કીડી માખી જીણમેં પડી મુવે, એ પાપ શ્રાવકને થાવેરે. ૫૦ ૨૫
અથવા સાધુજી કર્મ ઉદેસુ, ભ્રષ્ટ હુઈ જઇ પાપ કીધોરે;
ઊંતો પાપ શ્રાવકને નહીં આવે, એ ઉલટો ન્યાય કીમ લીધોરે. ૫૦ ૨૬
શ્રાવકને સાધુ ધર્મ શીખાવે, જીણશું સ્વર્ગ તણા સુખ થાવેરે;
દેવ અવ્રતિ પાપ કર્મ સેવે, એણે લેખે સાધુ ડુબજાવેરે. ૫૦૨૭
કપટી કહે મેં ધર્મ સીખાઇ, કરત સીવગત ગામીરે;
પુન્ય વધે જીણશું સ્વર્ગમેં જાવે, તો મેં નહીં ઉણુરા કામીરે. ૫૦૨૮
ધર્મ સાજ જાણી દેવે અનપાણી, વ્રતના ગુણ વખાણુંરે;
પછે આરંભ કરે કરાવે, તીણને ભલોં નહીં જાણુંરે. ૫૦ ૨૯
આણંદાદિક દસે શ્રાવક, સાતમાં અંગ મોઝારોરે;
પડિમા પુરી હુવાં ઘરમેં ન આયા, કાયા સોસીને કીધો સંથારોરે૫૦
કાળ કરી દેવલોકે પહુતા, એક ભવ કરશે ઉત્તમ પ્રાણીરે;
વીર જીણંદરા શ્રાવક સુપાત્ર, પામશે પદ નીરવાણીરે. ૫૦ ૩૧
પાછા આવ્યા નહીં કોઇ સુત્રમેં થેં કીણ જ્ઞાન શું કહાવોરે;
મનરાલીયા જુડ લગાઇને, અનંત સંસારી કયું થાવોરે ૫૦ ૩૨
અનેરો કોઈ ઉત્તમ શ્રાવક, વ્રત નીશ્ચ્ચ શુદ્ધ પાળોરે;
કોઇ ધર્મસાજ દેવે પુન્યવંત પ્રાણી. તીણરો આરંભ ટાળોરે.૫૦ ૩૩

તપ સામાયક પોસોકરે, જ્યારે ધર્મસાજ નહી દેવેરે;
અત નીમરા ગુરુ નહીં જોવે, સેત ખાના સામુ જોવેરે. પ૦ ૩૪
શ્રાવકનેતો દાન દેવણુરી, સાધુ આજ્ઞા નહીં પેખેરે;
જીણસુ કહે મેં પાપ કહાંછા, પરમારથ નહીં પેખેરે. પ૦ ૩૫
પોષામાં પડીલેહણ કરવી, સાધુ શ્રાવકને શીખાવેરે;
ઉણ પીરીયા આજ્ઞા નહી દેવે. પુછ્યા ધર્મ બતાવેરે. પ૦ ૩૬
પોષામાંહી પાપ કરણુરો, શ્રાવક હુઇ ગયો ત્યાગીરે;
પડિલેહણમેં પાપ હુવેતો, પોષો જાવે ભાંગીરે. પ૦ ૩૭
ઉભો હોવે સાહમો જાવે, ઘરમા ચાલી વોરાવેરે;
આદેશમેં અજ્ઞાન હોવેતો, ઉપદેશમાં ધર્મ બતાવેરે. પ૦ ૩૮
કલ્પ આજ્ઞાના ભેદ ન જાણે. મિથ્યાત્વ ફંદમેં પડીયારે;
શ્રાવકને કહે ઝેરનો બટકો, જીકે મુક્ત મારગ શું ટળીયારે પ૦ ૩૯
સુવ્રતિ કહ્યા ઉત્તરાધ્યયનમેં, ધર્માધર્મી કહાયોરે;
ભગવંતે શીખ કહ્યા શ્રાવકને. સુસાધુ કહ્યા જીનરાયોરે. પ૦ ૪૦
રત્નારી માળા કહી શ્રાવકને, સુત્ર ભગવતિમે જાણીરે;
જીણને દીધાનો પાપ બતાવે, જારી મિથ્યાત્વમે મતિ દપટાણીરે. પ૦
સાપ સેવા એક ભવ દુખ દાઈ, કુગુરૂ વધારે સંસારોરે;
કનેરામજી કહે સહુ સુણજ્યો, કુમતિનો સંગ નીવારોરે. પ૦ ૪૨
સ્વામી શ્રી દલીચંદજી પ્રસાદે, કીયો મિથ્યાત્વનો નાસોરે;
સંવત અઢાર વરસ છયાસીયે. પીપાડ કીયો ચોમાસોરે. પ૦ ૪૩

ઢાળ ૧૯ મી.

દુહા.

સદગુરૂ ચરણે નિત્ય નમું, સુજથી કીયો ઉપગાર,
સુત્ર સિદ્ધાંત શીખાયને, આપ્યો સમકીતસાર. ૧
સતક વીસમેં જાણીયે, તેહનો ઉદેસો આઠ,
એકવીસ સહસ્ત્ર સંઘ વરતસેં કહ્યો ભગવતિમેં પાઠ. ૨
દીઠો ચંદ્રમા ચાલણી, બારોટયાં ધર્મ થાય.
આગ્યારા ચમત્કાર જ્યું, નિન્હવ હોય ને બુઝ જાય. ૩
રત્ન ઝાંખા દીઠા ચઉદમેં, વ્યવહાર સૂત્રની ચુલ;
ઉત્કૃષ્ટા નામ ધરાવસે, જ્યાંરો કેસું સુલ. ૪
શુદ્ધ સાધુને સેવજો, સૂત્રે લેજો જોય,
શુદ્ધ શ્રદ્ધા તુમે ધારજો, ખાંચમ કરશો કોય. ૫

ઢાળ.

જગતગુરૂ ત્રિસલાનંદનવીર. એ દેશી.

તત્વ તીન સરધજોજી, દેવ ગુરૂ અને ધર્મ.
ચતુરપણો તવ જાણીયેજી, જાણે ધર્મનો મર્મ,
ચતુર નર સુણજો જ્ઞાન વિચાર. ૧
ચોત્રીસ અતિસે પરવર્યાજી, વાણી ગુણ પેંતીસ,
એસ્યાદેવ કરી સેવજોજી, જીત્યા રાગને રીસ. ૨
પંચ મહાવ્રત પાળતાજી, પાળે પંચ આચાર,
નાવારા સાથી તે ગુરૂજી, તરેસો તારણહાર. ચતુર. ૩

કેઈક કુમતિ એહવાજી, કરે કુડા મતરી થાપ,
વીર વચન ઉથાપતાજી, ત્યાને લાગે બહુળો પાપ. ચતુર. ૪
મિથ્યાત્વી એણીપરે કહેજી, કે મેં કમાડ જડણો દીયો છોડ,
એણ જગમાંહે માહરીજી, કહો કુણ કરશે હોડ. ચતુર. ૫
કમાડ જડતા થકાજી, પહેલો વ્રત પુરો પાર,
તો સાધવી થારો કીમ રેહેજી, તુમેં મનમાં કરો વિચાર. ચ૦૬
સાધવી થારો પુછે તારેજી, દેવે કલ્પ લગાય,
વ્રતારા કલ્પ સારીખાજી, તીણરી ખબર ન કાંય. ચતુર. ૭
જીવની જયણા આશરીજી, કલ્પ બરાબર હોય,
કંચવો જાંગીયો આદીદેજી, એતો અધિકા જોય. ચતુર. ૮
સાધુને જીવ ન મારણોજી, સમણીને મારણો હોય.
એહવો સુત્રમેં જો હુવેજી, તો આણ દીખાવો મોય. ચતુર. ૯
કોઈ અનારજ એહવોજી, કહે સાધવીને આય,
સમણી કાચો પાણી પીએજી, નહીંતર શીયળ ખંડાય.ચતુર.૧૦
સમણી પાણી પીવે તરેજી, આવેપ્રાયછિત કે નાહીં,
જીવ માર્યા ચોથો કીમ રહેજી, સોચો મનરે માંહી.ચતુર, ૧૧
થારે કેહેણ લેખા સાધવીજી, નીત્ય વીસોરા ઊંદરા માર;
શીલ રાખણ રે આશરેજી, નીત્ય સેવે અણાચાર. ચતુર. ૧૨
આરજા વિહાર કરેતાજી, કોઇ હોવે અનારજ લાર;
શીયલ રાખણરે કારણેજી, દેણો પુરો પાર. ચતુર. ૧૩
મોટા જીવ મરે કમાડથીજી, નાનો જીવ કમાડીયે જોય;

જીવ મરાય ને સાધનેજી, આહાર ન. લેણો કોય. ચતુર. ૧૪
સાધુ જીવ મારે નહીંજી, અનેરા પાંસે ન મરાય;
મારતા ભલા જાણે નહીંજી, મન વચન કરીને કાય. ચતુર. ૧૫
થારે કહણુ લેખે કરણુ, કીમ રહ્યોજી જડાવો મુંદા સ્યું દાખ;
થારી શ્રધા આશરેજી, થારો સંજમ હોવે રાખ. ચતુર. ૧૬
કમાડીયો ખુલાવતાંજી, થારે કહેની પરંપરાય;
ઋષભાદિકને બતાવતાજી, દરવાજા જેટલા થાય. ચતુર. ૧૭
કમાડીયો નિષેધતાંજી, ભલા આહારની પડે અંતરાય;
તીણ કારણ ન નીષેધીયોજી, કહે આડા આવે જીનરાય. ચતુર ૧૮
લાલ માલ પર ચીતદીયોજી, તીણથી કમાડી ખુલાત;
ખાણા ઉપર ચિત દીયોજી, જયારી કેમ માની જે વાત. ચતુર ૧૯
ઉત્તરાધ્યયન પેંતીસમેંજી, છ વાના વરજ્યાં વીર;
જીણરો જવાબ ચીત કરીજી, સુણજો સાહસ ધીર. ચતુર. ૨૦
મનોહર ચિત્ત ઘરંજી, મલધુવેણ સુવાસ;
કમાડ સહીતને ચંદ્રવોજી, ધોળો કરે પ્રકાશ. ચતુર. ૨૧
મને કરીને વંછે નહીંજી, તીણરો કારણ છે કેમ;
ઇંદ્રી વશ કરતાં દોહીલીજી, રખા જાગે પ્રેમ. ચતુર. ૨૨
સંજુક્ત વાના નહીં આદરેજી, એહનો કારણ નાહી;
ચીત ઉન્માદજ હુવેજી, તીણ સ્થાનકરે માંહી. ચતુર. ૨૩
ચોથા વ્રત આસરે ઇહા કહ્યાજી, પેલા આશ્રી મત જાણ;
કમાડજડીયાચોથોનહીંભંગેજી, કરોકેવળીવચનપ્રમાણ. ચતુર. ૨૪

સાંણી પાવર પેહીયંજી, મુનીવર નહીં ઉઘાડ.
અણુ જાચ્યા ઋખીશ્વરજી, નહીં ખોલે કમાડ. ચતુર. ૨૫
જાચીને તો ખોલવેજી, દશ વિકાળીકરો ન્યાય;
અઢારમીગાથા વાંચજોજી, પાંચમાં અધ્યયનરે માંય. ચ૦ ૨૬
ફીરસો મુનિને ખોલણોજી, જાચીને પડી લેખ;
આચારાંગ સુતસ્કંધ દુસરેજી, દુજો અધ્યયનલ્યોદેખ. ચ૦ ૨૭
વૃહત કલ્પ ઉદ્દેશે પેહેલડેજી, મુની રહે અવંગુચ દ્વાર;
કલ્પ કહ્યો છે સાધુનેજી, અનાર્ય દેશ વિહાર. ચ૦ ૨૮
વૃક્ષ હેઠે રહેણો સાધનેજી, કીમ રહો હાટારે માંય;
અનાર્ય વિચરણો થાંભણીજી, ક્યુંરહ્યાં આરજ મેંફીરાય.ચ૦ ૨૯
અનાર્ય વિચરે તીકોજી, તે તો અધિકાઈ જોય;
આર્યમેં ધર્મ પ્રકાશતાજી, દોષ ન લાગે કોય. ચતુર. ૩૦
વૃક્ષને હેઠે ઉતરેજી, આ અધિકાઈ સંત;
હવેલીમેં ઉતરેજી, તીણમેં દોષ નહીં આવંત. ચતુર. ૩૧
અવંગુચ દ્વાર રેહેતા થકાંજી, પાપ ન લાગે કાંય;
કમાડ સહીત જાયગામીલેજી, તોસહજ ઉતરેમુનિરાય.ચતુર.૩૨
કલ્પ ભેદ પાયો નહીંજી, યુંહીજ ખેંચે રૂઢ;
ઈણ સરધાસુ દેખતાજી, દીસો પુરા મિથ્યાતી મુંઢ. ચતુર. ૩૩
કમાડ નિષેધતા થકાજી. નીરાતાડરો જુઠ;
રૂખરો પેઢ છોડનેજી, કયોં આવો ઊંહાથી ઉઠ. ચતુર. ૩૪
કમાડ છત્રીસી સુણોજી, આળસ ઊંઘ મીટાય;
પુજ્ય ચોથમલજી પ્રસાદથીજી, બુધમલજીયે બણાય. ચતુર.૩૫

ઢાળ ૨૦ મી.

ચંદ્ર ગુપત રાજા સુણો—એ દેશી.

નિન્હવની શ્રધા બુરી, મત ધારો ભવિજન પ્રાણીરે;
ઝેર સરીખી જાણજો,એ શ્રધા છે દુર્ગત ખાણીરે. નિન્હવ.૧
મેલા કપડા પેહેરીને, ભોળાને ભરમાવેરે;
પાપી પારધી જીમ હરણને, મધુરે સ્વરે લલચાવેરે. નિન્હવ. ૨
માંડા તણી પેરે ચાલતા, ફુંક ફુંક ભરતા પાવરે;
વાનર ગુરૂ સિંહની પરે, ખેલંતા કપટનો દાવરે. નિન્હવ. ૩
પાટ પાટલા સ્થાનક તણા, નિન્હવે દીધા ત્યાગીરે;
સ્થાપિત પાટો ભોગવે, એહવા દુષણ સેવે દુર્ભાગીરે.નિન્હવ.૪
પારેવો ઝાલ્યો મીનિએ, કોઇ મુકાવે ધર્મ જાણીરે;
દયા પાળે તેને પાપ કહે,નિચ નિન્હવનીએ નિશાનીરે.નિન્હવ.૫
સમકીતનું લક્ષણ કહ્યું અનુકંપા સૂત્ર મોઝારરે;
સૂત્ર ન્યાય સમજે નહીં, મુંઢ જાય જન્મારો હારરે. નિન્હવ. ૬
ધર્મ પામી પરદેશીએ, દેખો દાનશાળા મંડાવીરે;
પાપ હુવે તો કેશી સ્વામીયે, ફીમદીધી નહી છંડાવીરે.નિન્હવ.૭
શ્રેણીકે પડહ વગડાવીયો, અમારી તણો ધર્મ કાજરે;
ધર્મ પામી કર્ત્તવ્ય કર્યું, થાશે તિર્થંકર મહારાજરે. નિન્હવ. ૮
પશુઓના શબ્દ સુણી કરી, પ્રભુ પાછા વળ્યા નેમનાથરે;
સંવછરી દાનજ દીઓ, શીવપુર તણો જે સાથરે. નિન્હવ ૯
હાથીને ભવે સસલા તણી, દયા મેઘકુમર જીવે કીધીરે;
અનંતસંસારકાપીકરી,સ્વર્ગપામ્યાનેપામશેસિદ્ધિરે.નિન્હવ. ૧૦

ઠાણુંાંગ ઠાણે દશમેં ભાંખ્યું દશ પ્રકારનું દાનરે;
અનુકંપા પ્રથમ કહ્યું, સમજે ન સુત્ર અજાણરે. નિન્હવ. ૧૧
ધર્મ દલાલી કૃષ્ને કરી, હજાર જીવને દીધી સાજરે;
ભલુંકર્તવ્ય કરવાથકી, થાશેઅમમ નામે જીનરાજરે.નિન્હવ૧૨
પરનું કર્યું લાગે નહી, મુકાવનારને પાપરે;
પોતાનુ કીધું લાગે સહી, એવી ભગવતિમાંહી છાપરે.નિન્હવ૧૩
પાંચમું પાપ પરિગ્રહ, તે તો મુર્છા પ્રભુજીયે ભાંખીરે;
તેદીધીકોયનેદેવાયનહીં,એવીસૂત્રમાંવાણીદાખીરે. નિન્હવ. ૧૪
પરિગ્રહથી ધર્મ હુવે, જુઓ અંતર આંખ ઉઘ્ઘારરે;
વસ્ત્ર પાત્ર ચેલા વહોરે, મુની લાભ જાણી અપારરે. નિન્હ. ૧૫
પરિગ્રહ અપરીગ્રહ હુવે, જો મુર્છા દેવે ત્યાગીરે;
દાતારને લાભજ ઘણો, પરભવે થાય વડભાગીરે. નિન્હવ. ૧૬
ગુરૂની શ્રધા ત્યાગી કરી, મુરખે લીધી બીજાની સાજરે;
મત બાંધવા કારણે, કરે તેરા પંથીના કાજરે. નિન્હવ. ૧૭
એવું જાણી ભવિ પ્રાણીયા, છાંડો નિન્હવ શ્રધા કુડીરે;
ગુરૂ પ્રતાપે વરચંદ્ર કહે, જેથી પામસો ગતી રૂડીરે નિન્હવ. ૧૮

સવૈયા એકત્રીસા.

ઉનિકો અભાગ પુરો ગુરૂનીયે તેરા પંથી.
દયા દાન હિયાસેંતિ પુછને મીટાયો હે;
કપટમેં કપટજાંકે દુષ્ટ પ્રણામી ગુરે;
કૂરે કૂરે સુત્રકેરી સાખ દરશાયો હે.
દયા દાન જાવે જબ નીલાડીકો તેજ મીટે,

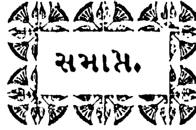
એનો ચોડે વાત નહીં દ્વેષ સું સુનાયો હે.
બુદ્ધિવાન હોવે પ્રાંણી ઈનકી શ્રદ્ધાકું ત્યાગે,
જાકે ભાગ જાકે શુદ્ધ શ્રદ્ધામાંહી આયો હે.
પાઠ હીકો મોડે ચોડે અસંજતી પોષણયા,
એસો ખોટો પાઠ લીખ સુત્ર હી શીખાયો હે;
મહાવીર સ્વામી ચુકા બતાવે નિઃશંક મુઢ,
રૂઢ હીકું તાણે જારે હીએ તમ છાયો હે;
સાધુ હીકે ફાંસી દેઈ દયાવંત ખોલે કોય,
દોનુંકું બતાવે તુલ્ય એસ્યો તંત પાયો હે.
જીવકું બચાવે કોઈ મારે સો સરીખા ગણે;
ધીક ધીક એસો પંથ દાય નહીં આયો હે. ૨
સોલમાં શતક વિચ ઉદેસે ત્રજેકે માંહી,
આરસ મુનિકું દેખ વૈદ કાટ ડારી હે.
ધ્યાના રૂઢ ઋષિ ખડે દોપારસો ત્યાગો તન,
નાક શ્વાસકે મુનિ વેદના તો ભારી હે;
મુનિકે ક્રીયાહી નાંહ ધર્મ અંતરાય વિના,
વૈદકે ક્રીયા છે શુભ વડો ઉપકારી હે;
સુત્રમેં ખુલાશે પાઠ અર્થાકાર કીયે અર્થે,
મુરખ ઉલટી કહે જાકી મત કારી હે. ૩
આચારંગ દુજે સ્કંધ અધ્યયન ત્રીજા કે વીચ,
મુનીતો વિહાર કરે મૃગ યુથ દેખા હે,
પારધિ પુછે છે મુનિ મૃગાદિક દેખા તુમ જાણુ,

જુઠ બોલે જાણકુ લાજહી અલેખા હે;
સુત્રહીકે પાઠ મોડે મોનહીકી કરે થાપ,
મોન પાહલારે ઓ ભગવતિ પેખા હે;
મુળ સુત્ર ટીકાકાર અર્થ નહીં માને મુંઢ,
પહાડ ઉડાડે જહાં પુછે પુણી લેખા હે. ૪
દેવ ગુરૂ ધર્મ લોપ મન મતે પંથ કાઢ,
અર્થ હીન જીજી કહે દેખો ઊંધ મતિ હે;
વીર ચુકા ગુરૂ ભુલા લુંપક દયાકે પુરા,
તેરા પંથી ભેખ ધારી જાણો નિચ ગતિ હે;
તત્વકી ખબરના હવાનાનો જબર કરે,
દોષ શું ભરે હે પુરે કહે નહીં રતિ હે;
પુછે પ્રશ્ન દયા હીન મુલા ખાયા કાંઈ હુવે,
શ્રાવકકો પેટ આછો કરેકયું નજતિ હે, ૫
ભગવતિ આદી સુત્રે શ્રાવક અભંગદ્વાર,
અનુકંપાદાન દેખો કહા વરજ કીએ હે;
પ્રદેશી તો ભાગ ચ્યાર જામેં દાનશાળા,
ચહું કીધી ઓર પ્રભુ સારે વરશીદાન દીએ હે;
તેરા પંથી સાધુ બીન સબીકું દીએ મેં પાપ,
એસી થાપ કરે દુષ્ટ જરા નહી બીએ હે;
બોલેકું અમાય પાપી ખોટે પંથમાંહી રોલે,
અમૃતકું છોર દોર મુંઢ ઝેર પીએ હે. ૬
વૃહત કલ્પ પેલા અધ્યયન કમાડ સાધુને વર્જ્યા,

સાધ્વી ઉઘાડે ખોલે મુંઢ એસી ગાંઈ હે;
પેંતીસમાધ્યેન ઉતરાધ્યયેન જીકો નામ લેવે,
ખરા હે અજાણ જામે જ્ઞાન રતિ નાંઈ હે;
જીન કલ્પીનખોલે સ્થીવર કલ્પી ખોલે,
જડે દિખાવામેં સુત્ર માહે દેખે કયું ન આઇ હે;
સુત્ર રહસ્ય જાને નાંહ શબ્દકો બોધનાહ પર,
લોક ડરનાહ ભસે સ્વાન દાઇ હે. ૭
મુંજીને કઠોર ઓર ફદા ગ્રહી નીર દઈ,
એસા જીવ હુવે તાકું શ્રદ્ધા એહરૂચેહે;
સુત્રકે ન્યાયસેંતી માત્ર ગ્રંથ મ્લેછ વિના,
વિરૂધ ઓ કુપંથ એસો માને જુઠે લુચે હે;
ખોજી હોય સુત્ર રૂચી શાસ્ત્રજ્ઞ વિવેકી ભારી,
પુણ્ય ધારી શ્રદ્ધા પાય પાછી ફેર મુચે હે;
અચરજ આવે હે એક હોવે છે વિવેકવંત,
દેખ અંધ કુપ પરે માનો ગ્રહકચ્ચેહે. ૮
તેરા પંથીસેં તીમેરા દ્વેપ નહીં પ્યારે ભાઈ,
ઉત્સૂત્ર કહનસેંતી દ્વેપ મેરા જાન જો;
બીપનજીકી કીની ઢાળા સૂત્ર સાખ દેવી દેખો,
ખોજી હોઇ સુત્ર જોઈ જ્ઞાન દ્રષ્ટી છાનજો;
ચર્ચાહીકો કામ કાંઈ પક્ષપાત વિના દેખો,
ઢાલીઆકી વાતપર શ્રદ્ધા મતિ તાનજો;

રામ મુનિ કહે પ્યારે શ્રદ્ધા શુદ્ધ કરો,
સારે સવૈયા સુણીને નવ રીસ મતિ માનજો. ૯

આ ચોપડી અમે અમારી બુદ્ધિ પ્રમાણે સુધારી છે તેમાં મારવાડી ભાષાબાં કેટલીક ઢાળો છે તેથી કોઇ વાક્યમાં તથા પદમાં ભુલચુક રહિગઇ હોયતો સુજ્ઞજન કૃપા કરી સુધારી લેશો એ અમારી બિજ્ઞપ્તિ છે. શ્રીરસ્તુ.

જાહેર ખબર.

આ પુસ્તક નીચે લખેલે ઠેકાણેથી રોકડી કીમતે મળશે. પરદેશથી મંગાવનારને ટપાલ ખર્ચ જુદુ.

વાંકાનેર—મારી પાસેથી.

મોરબી—જૈનશાળામાંથી.

લીંબડી—શેઠ જીવનલાલ કાળીદાસ પાસેથી.

માંડવી—શા સાંકળચંદ ભીમરાજ પાસેથી.

અમદાવાદ—મેહેતા મોહનલાલભાઈ નરસીંહદાસ પાસેથી.

ભાવનગર—શ્રી જૈન ધર્મ પ્રસારક સભામાંથી.

સદરહુ બુક સામટી ખરીદ કરનારને કીફાયતથી આપવામાં આવશે. ખુલાસા માટે ટપાલ ટીકીટ બીડીને મંગાવી લેવા. ઓર્ડર.

વાંકાનેર.
તા ૧-૧૧-૮૮

લક્ષ્મીચંદ ચતુર.